

DARBININKAS

Vol. LXXVIII, Nr. 6 SECOND-CLASS 341 Highland Blvd. Kaina Vasario - February 5, 1993 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$ 1.00

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Vinco Mykoliaičio-Putino 100-osios gimimo metinės paminėtos Lietuvoje daugelyje miestų. Pagrindinis minėjimas įvyko sausio 6 d. Vilniuje. Šiam didžiajam Lietuvos literatūros klasikui prisiminti rengiami vakarai, parodos ir koncertai. Renginiai vyks per visus 1993-uosius metus.

— 20,692 bedarbiai Lietuvoje pasitiko 1993-uosius metus. Apskaičiuojama, kad šiuo metu nedirba apie 1 proc. visų darbingo amžiaus žmonių. Manoma, kad bedarbių skaičius ilgainiui didės. Pereitais metais bedarbių buvo 4,558.

— Per Lazdijų pasienio kontrolės punktą nuo sausio 25 d. leidžiama keliauti buvusios Sovietų Sąjungos nepriklausomų valstybių piliečiams, tik turintiems diplomatinis pasus. Lietuvos ir kitų valstybių piliečiams apribojimų nebus. Tai daroma, norint išvengti prasidėjusio spekuliantų srauto.

— Vilius Baldiškis, Lietuvos Banko pirmininkas, trečiąkart išvengė pašalinimo iš pareigų. Sausio 26 d. Seimas balsavo už jo atleidimą, bet nesurinko reikalingų balsų skaičiaus (reikėjo 71, o buvo 62). Pernai, premjero Vagnoriaus laikais, buvo dukart nesėkmingai bandyta Baldiškį nuverst. Manoma, kad klausimas naujai iškils po Prezidento rinkimų, nes Seime ir vyriausybėje yra daug nepatenktųjų Baldišio vadovavimu Banke.

— Lukoil, Sibiro naftos įmonė, sausio 28 d. pasirašė sutartį su Mažeikių naftos rafinerija. Susitarta, kad dar šiemet bus perdirbta 6 milijonai tonų naftos, kurios penktadalis liks Lietuvai. Sutartosis perdirbti naftos kiekis sudaro maždaug pusę visos rafinerijos pajėgumo.

— Plk. Stasys Knežys, Lietuvos vyriausybės atstovas Rusijos kariuomenės išvedimo reikalams, sausio 26 d. pranešė, kad į Kėdainius Rusija įvedė 929 kareivius vietoj duoto leidimo 207 kareiviams, kurie bus panaudojami kariuomenės atitraukimo darbe.

— Įmonė "Azotas" Jonavoje, po įvairių krizių, eina persiorganizavimo keliu. Anksčiau buvusi viena stambiausių įmonių Lietuvoje. didžiausia trąšų gamintoja Pabaltijyje, dabar verčiasi mažais projektais. Pradėjo veikti šampūno cechas "Polena-Azotas". Jei tam produktui — šampūnui "Lankai" — bus paklausa, bus gera pradžia.

— Lietuvos Seimo opozicija atsisakė siūlomų Seimo komitetų pirmininkų pavaduotojų postų. Apie tai opozicijos spaudos konferencijoje pranešė Seimo narys Kęstutis Skrebyš. Šių postų atsisakoma dėl to, kad nesilaikoma ankstesnio susitarimo. LDDP frakcijai, kaip laimėjusiai rinkimus, turėjo atitekti komitetų pirmininkų postai, opozicijai — pavaduotojų. Tačiau opozicijai ši vieta buvo pasiūlyta tik Nacionalinio saugumo ir keliuose, simboliniuose komitetuose.

SU DAINOMIS IR MUZIKA IŠLYDĖJO MEDIKUS OPERUOTI LIETUVOS VAIKŲ

Vėly sausio 23 d. vakarą Bostono Logano tarptautiniame aerouoste skubantys keleiviai ir juos išlydintys bent trumpam sustodavo prie "Swiss Air" terminalo pasižiūrėti neįprasto reginio: tautiniais drabužiais pasipuošusių šokančių porų, skambant muzikai ir dainoms.

Taip smagiai, pakilia nuotaika Lietuvos Vaikų Globos, Inc., atstovai, pasitelkę Sodauto etnografinį ansamblių, ir nemažas būrys draugų, pažįstamų, giminių palydėjo į Lietuvą grupę Amerikos veido chirurgijos specialistų.

Operuos 36 vaikus

Vadovaujant dr. Martin Dunn, dviejų savaitių bėgyje bus atliktos operacijos 36 mažiems pacientams. Jie buvo atrinkti dr. Dunn lankantis Lietuvoje pernai rugsėjo mėn., teikiant pirmenybę našlaičiams ir vaikams, gyvenantiems valdiškose įstaigose. Dėl socialinės padėties ir medicinos atsilikimo šioje srityje, iki pat dabar šiems vaikams nebuvo suteikta reikalinga medicininė pagalba lūpų, gomurio ir kitų veido defektų pašalinimo srityje.

Amerikos medikų grupėje yra keturi chirurgai, trys anesteziologai ir septynios medicinos seserys. Jie pasiskirstys į tris grupes. Kartu su dr. Dunn, pagrindinai dirbančiu Brocktone ir Miltone, MA, operuos chirurgai dr. Jerald S. Goldberg, profesorius, veido ir gerklės chirurgijos katedros vedėjas iš Clevelando Universiteto ligoninės, Ohio, o taip pat dr. John Di Stefano, veido

klinikos profesorius iš Case Western Reserve School of Dentistry, ir dr. Reynold M. Crane, iš Geisinger Medical Center, PA.

Jungtinėmis jėgomis

Prie jų prisijungs dvylika chirurgų iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Vienas iš trijų gydytojų anesteziologų, dr. Christian Seefelder, yra iš Vokietijos ir vyksta į Lietuvą, užbaigęs rezidentūrą Children's Hospital Bostone.

Šiai grupei vadovauja pediatras-anesteziologas dr. Richard Marnach, iš Minnesota. Lietuvoje į bendrą darbą įsijungs dar trylika anesteziologų iš Vilniaus Universiteto Vaikų ligoninės ir vienas iš Kauno Akademinių Klinikų.

Medicinos seserų grupei atliekant pooperacinę ir intensyvią ligonių priežiūrą ir darbą, operacinėse asistuos 14 Lietuvos kolegių. Šiai grupei vadovauja Rose O'Brien, baigusi Harvard School of Public Health, vaiko ir motinos priežiūros ekspertė.

Kartu su medikų delegacija išvyko ses. Helen Ivanauskas, veikli Globos narė, kaip tarpininkė tarp abiejų šalių medikų. Jos kelionę apmokėjo Nukry-

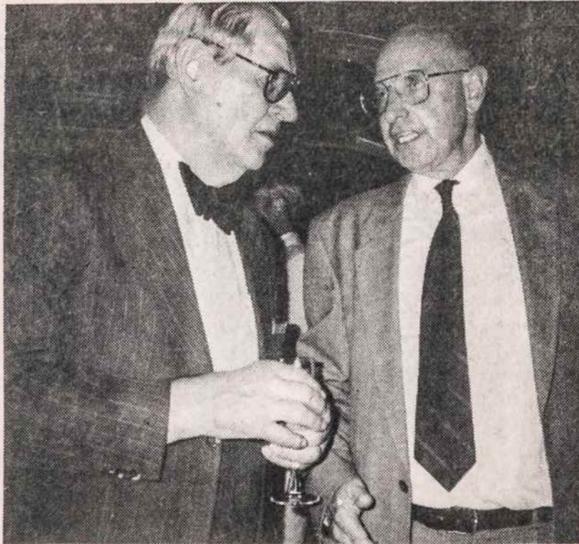
žuotojo Jėzaus seserų vienuolynas Brocktone.

Operacijos ir paskaitos

Visos operacijos ir procedūros bus vykdomos Vilniaus Universiteto Vaikų ligoninėje iš karto dvejose operacinėse, po 4 operacijas į dieną. Pagal apmokymo metodą, pirmą operaciją atliks chirurgas iš JAV, asistuojant kolegai iš Baltijos valstybių, per sekančią operaciją svečiai pasikeičia vietomis, ir taip toliau.

Praktinį patyrimą papildys teorinės paskaitos su skaidrėmis, pacientų prezentacijos seminarai bei specifinių atvejų aptarimas, gydymo rezultatų analizė, būsimųjų pacientų konsultacijos. Be praktinių ir teorinių žinių perteikimo, Amerikos medikai įkurs pirmąjį Lietuvoje pooperacinės priežiūros vienetą, apmokys intensyvią priežiūros metodų. Fotoreportažą apie šią Amerikos medikų misiją Lietuvoje paruoš profesionalus fotografas James Koeppfer, iš Bostono Children's Hospital, kuris specializuojasi medicinos fotografijoje.

Tikimės, kad tos nuotraukos atspindės glaudų mūsų šalių medikų bendradarbiavimą, įveiktą (nukelta į 2 psl.)

Lietuvos ambasadorius Jungtinėms Tautoms Anicetas Simutis (k.) ir JAV ambasadorius Jungtinėms Tautoms Thomas R. Pickering vieno susitikimo metu Baltijos valstybių priėmimo. Šis vienas žymiausių Amerikos diplomatų, pastaruoju metu buvęs ambasadorium Indijoje, sausio pabaigoje prezidento Clintono paskirtas JAV pasiuntiniu Maskvoje. Salomėjos Narkėliūnaitės nuotrauka

RINKIMINĖ KAMPANIJA LIETUVOJE

Lietuvos spaudoje pilna žinių ir atsiliepiamųjų apie vasario 14 d. įvyksiančius prezidento rinkimus.

voje įvykiai klostėsi prieš sausio 13-ąją ir po jos ir pataria susirūpinti rinkimais.

Jis rašo:

Prasidėjo politinių jėgų konsolidacija

Nors dar nebuvo žinoma, kad iš septynių kandidatų liks tik Algirdas Brazauskas ir Stasys Lozoraitis, dar sausio 1 d. "Tretyje" pasirodė Edmundo Simanaičio rašinys pirmajame puslapyje, pavadintas "Būsimasis Prezidentė, nepamiršk — buvo taikytas tiesiai į širdį", kuriame pramatom, kad realius šansus laimėti tikriausiai turi Brazauskas ir Lozoraitis.

Autorius primena, kaip Lietu-

voje įvykiai klostėsi prieš sausio 13-ąją ir po jos ir pataria susirūpinti rinkimais. Jis rašo: "St. Lozoraičio pasirodymas Lietuvos politikos skliaute daugeliui Lietuvos žmonių netikėtus. Per trumpą rinkimų kampanijos laiką su juo rinkėjai pabendraus plačiau. Idomu štai kas — apie Lozoraitį pradėjo telktis visos centristinės ir dešinėsios politinės jėgos. Taigi prasidėjo ir vyksta seniai lauktas politinių jėgų konsolidacijos procesas. Iki šiol buvo stebimas tik skaidymasis. St. Lozoraitis nelinkęs palaikyti vieną kurią politinę partiją. Jo tikslas — vengti konfrontacijos, priimti Lietuvą tokią, kokia ji yra, rasti būdą susikalbėti, susitarti, taikiai koegzistuoti.

Šiuo sumaištingu laikotarpiu Lietuvai ypač svarbu turėti lyderį, pakilusį virš siaurų partinių interesų. Šis pretendentas kaip politikas išaugo Vakarų klasikinės demokratijos sąlygomis. Jis neturi neigiamų mus visus (nukelta į 2 psl.)

Prezidentas neturėtų nuo rinkėjų slėpti savo žmonos. Kai jos nematome, tai nenorom imame tikėti visokiais sklandančiais gandeliais. Gerai būtų išgirsti jos būsimosios veiklos nuostatas.

Prezidentas neturėtų slėpti nuo rinkėjų savo ligų ir negalių".

T. Stungurys, 70 m., Biržų advokatų kontoros seniūnas:

"Mūsų prezidentą rinks visi Lietuvos piliečiai, tarp jų visa lietuvių tauta, todėl jo kaip prezidento pareiga bus atstovauti ne kokiai nors vienai partijai ar visuomenės daliai, o visai Lietuvos valstybei, visoms joje gyvenančioms tautoms.

Todėl prezidentu turėtų būti asmuo, visiškai nesuinteresuotas palaikyti ar proteguoti kokią nors, kad ir didžiausią, partiją ar kokią nors visuomenės dalį, kairę ar dešinę. Dabar mūsų piliečiai labai sukiršinti, supriešinti, todėl prezidentas turėtų būti nedalyvaujantis tose rietenose, aukščiau partijų iškilęs ir stovįs asmuo.

Būsimas prezidentas ar kandidato į jį praeitis, jo dabartis ir ateitis neturėtų kelti rinkėjams abejonių, ar jis liks ištikimas prezidento priesaikai ir savo pažadams.

Būsimas prezidentas privalo turėti autoritetą ne tik mūsų respublikos rinkėjų, bet ir užsienio valstybių tarpe.

Jo praeities veikla ir ištikimybė Lietuvai turėtų būti patikimiausia garantija, kad jis bus ištikimas Lietuvai ir saugos mus nuo sąjungų, panašių į NVS".

PENSIJOS JAV LIETUVIAMS, GRĮŽTANTIEMS Į LIETUVĄ

Pastaruoju metu į Lietuvos Respublikos ambasadą Washingtono dažnai kreipiasi asmenys, kurie norėtų gyventi Lietuvoje, bet nėra tikri, ar jiems bus mokamos JAV pensijos.

JAV Socialinės apsaugos administracija pranešė Lietuvos Respublikos ambasadai Washingtono, kad JAV piliečiams, gyvenantiems Lietuvoje, bus mokamos pensijos, nepriklausomai nuo to, kiek ilgai jie ketina ten būti.

Asmenims, kurie nėra JAV piliečiai, bet legaliai čia gyvena bei pagal įstatymus gali gauti ar gauti pensijas, ir kurie ilgesnį laiką norėtų pabūti Lietuvoje, pensijos bus išmokamos tik jiems įvykdžius tam tikrus JAV Socialinės apsaugos administracijos reikalavimus.

Išsamesnę informaciją šiais klausimais galima gauti artimiausioje Socialinės apsaugos administracijos įstaigoje (U. S. Social Security Office) arba JAV Socialinės apsaugos administracijos centre (U. S. Social Security Administration) adresu: Social Security Administration, P. O. Box 1756, Baltimore, Maryland 21235-0001, o taip pat JAV ambasados Vilniuje Konsuliniame skyriuje: Akmenų 6, 2500 Vilnius, Lietuvos Respublika. Tel.: (7-0122) 223-031, fax.: (7-0122) 222-779.

Dr. M. Dunn, vadovaujantis veido chirurgų kelionei į Lietuvą, su rėmėjais, Bostono Lietuvos Vaikų Globos atstovėmis. Iš k.: vicepirm. M. Tovares-Ashmanskas, pirm. Daiva Veitaitė-Neidhardt ir Brocktono Nukryžuotojo Jėzaus sesuo Elena Ivanauskas. L. Kulbienės nuotr.

KOKS TURĖTŲ BŪTI PREZIDENTAS?

"Lietuvos aide", serijoje "Balsai iš visos Lietuvos", vėl buvo atspausdinta (1993 m. sausio 16 d.) 4 atsakymai į klausimą "Koks turėtų būti prezidentas?" Štai atsakymai:

Marijonas Nuobara, 49 m., inžinierius iš Panevėžio:

"Lietuvos prezidentu rinkčiau dorą lietuvį, visą gyvenimą siekusį Lietuvos Nepriklausomybės ir tokią darbą dirbusį. Pastovių politinių pažiūrų žmogų. Kaip tai nustatyti? Pagal tai, kokioms ir kelioms politinėms partijoms priklausė (vadovavo), keitėsi ar ne nuostatos Lietuvos santvarkos, Nepriklausomybės (suverenitetas SSSR sudėtyje ar kaip buvo suprasta 1990 m. kovo 11 d.), sovietų armijos (saugumo

garantas ar okupacinė), nuosavybės (privati ar kolektyvinė), religijos (liaudies opiumas ar dovingumo garantas), KGB (partijos kovinis būrys ar partijos okupacinės politikos įgyvendinimo įrankis) atžvilgiu.

Prezidentas turi būti nepriklausomas, subegantis būti valdžių subalansuotumo, Konstitucijos ir kitų įstatymų laikymosi garantu, o ne savo partijos interesų gynėju, turintis gyvenimo demokratinėje visuomenėje patirtį".

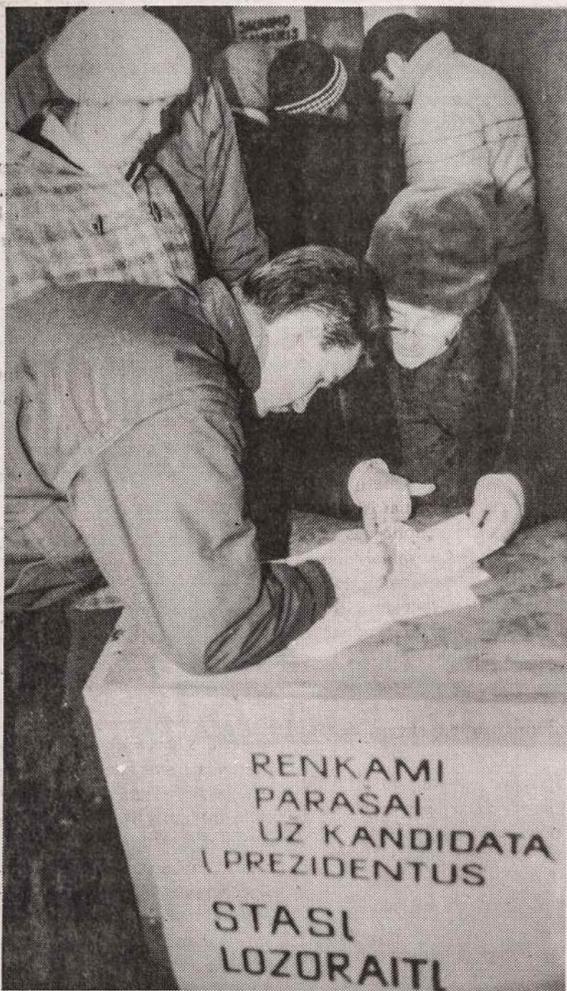
Kęstutis Balčiūnas, 64 m., Kvedarnos vaistinės vedėjas:

"Svarbu, kad prezidentas būtų atsidavęs Lietuvai, keltų jos žmonių gerovę. Labai sąžiningas, visus klausimus spręstų

klasudamas sąžinės balso. Veiklus ir nebijotų įvairių partijų spaudimo, taip pat nepriklausytų jokiai partijai. Prezidentas turi būti blaivininkas. Vartojantis alkoholį prezidentas degraduos, lengvai pasiduos kitų įtakai. Labai svarbu turėti tarptautinį pripažinimą: vesti Lietuvą į pasaulio tautų bendriją, kovoti už tarptautinį Lietuvos pripažinimą, stiprinti Lietuvos ekonomiką ir gynybinį pajėgumą. Turi pažaboti mafiją".

Daiva Janavičienė, filologė, Vilnius:

"Prezidentas neturėtų turėti krūvos alkanų ir basų giminių, batlaižių ir klapčiukų, nes daugiau iš Lietuvos vogti jau nebėra ką.

Vilniuje šalia Sąjūdžio būstinės renkami parašai už Stasį Lozoraitį. Viktoro Kapočiaus nuotr.

RINKIMINĖ KAMPANIJA LIETUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

varginančių sovietmečio apnašų, yra visiškai kitokios politinės kultūros valstybės veikėjas.

Jau pasigirdo nedraugiškos primityvios kritikos, esą šis amerikonas susigrabs visą turtą ir išveš jį užsienį, o mus paleis elgetomis. Šių "teiginių" absurdiškumas jau nestebina. Tikriausiai antilandsberginės "kritikos" mašina bus mėginama pasukti į kitą objektą. Jeigu būsime budrūs ir operatyviai demaskuosime šmeižtus ir paskalas — mašina nespės pakenkti. Nors pats pretendentas norėtų, kad rinkimų kampanijoje pergalės būtų siekiama teigiamybių kėlimu ir aiškinimu, o ne varžovo purvinimu ar smulkmeniškumu knaisiojimusi po būtus — nebūtus praeities dalykus. Kažin, ar paklausys protingo žodžio kairieji ir jiems prijauciantys".

Baigdamas rašinį, autorius supažindina su Lozoraičio biografija ir prideda: "Nors ir negyvendamas Lietuvoje, jis visada buvo ne mažiau, o gal ir daugiau lietuviškas, negu mes, gyveną pavergtoje Tėvynėje"....

Opozicija — už Lozoraitį

Stasio Lozoraičio kandidatūrą palaiko dvylika opozicinių politinių organizacijų. Savo pareiški-

mą Lietuvos spaudoje dėl to paskelbė šie vadovai:

Už Lietuvos centro judėjimą — M. Laurinkus, už Lietuvos demokratų partiją — S. Pečeliūnas, už Lietuvos krikščionių demokratų partiją — P. Katilius, už Lietuvos liberalų sąjungą — V. Radžvilas, už Nepriklausomybės partiją — K. Jurgelėnas, už Lietuvos nuosaikiųjų judėjimą — A. Šimėnas, už Lietuvos Respublikos piliečių chartiją — R. Šližys, už Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungą — B. Gajauskas, už Lietuvos politinių kalinių sąjungą — A. Stašiškis, už Lietuvos Sąjūdį — J. Tumelis, už Lietuvos tautininkų sąjungą — R. Smetona ir už Lietuvos Žaliąją partiją — I. Ignatavičienė.

Komitetas Lozoraičio išrinkimui remti

Sudarytas Komitetas Stasio Lozoraičio išrinkimui remti ir fondas "Piliečiai už Stasį Lozoraitį". Centras yra Vilniuje, tokie komitetai kuriasi ir visuose miestuose bei rajonuose.

Lietuvos spaudoje pasirodė to Komiteto atsišaukimai į Lietuvos piliečius, kviečiant rinkti Stasį Lozoraitį. Nurodomos pagrindinės būsimos prezidento ypatybės: kad jis būtų priimtinas daugumai, o tapęs Prezidentu gintų visų teises ir teisėtus interesus, šventai saugotų Lietuvos Konstituciją ir Nepriklausomybę, atkurtų tikrą demokratiją ir teisėtumą; oriai ir garbingai atstovautų Lietuvai pasaulyje, išsaugotų ir plėstų lygiateisiškus santykius su Vakarais ir Rytais, nedarydamas pražūtingų nuolaidų nei vieniems, nei kitiems;

užtikrintų efektyvią ūkio reformą, kad ne tik kainos, bet ir

— Algimantas Bučys pradėjo vyriausiojo redaktoriaus pareigas "Gimtajame krašte". Prieš jį vyriausiojo redaktore buvo Julija Mušinskienė, perėmusi tą darbą po Algimanto Čekuolio. Naujasis redaktorius yra žinomas Lietuvoje kaip poetas ir literatūros kritikas.

— Varžytinės dėl vietų maitinėse Lietuvoje vyksta jau kuris metas, kai paaiškėjo, kad tokioje tarnyboje galima iškart pralobti, rašoma Lietuvos spaudoje. Esą maitininkai užkulisiuose kalba, "jei per pamainą nepasidarai 200 JAV dol., tai, matyt, prastai dirbi". Kandidatų į maitininkus kasdien didėja. Žurnalistė Snieguolė Pilypaitė "Pozicijoje" rašo, kad Lietuvos maitininkas vidutiniškai per mėnesį uždirba 20 JAV dol., lenkų maitininkas — 200 JAV dol., o vokiečių — 7000 JAV dol. Tai kaip Lietuvos maitininkui neimti kyšių?"

SU DAINOMIS IR MUZIKA IŠLYDĖJO MEDIKUS OPERUOTI LIETUVOS VAIKŲ

(Atkelta iš 11 psl.)

kiant vaikiškų veidelių deformacijas; ištaisant žandikaulius, lūpas, burnas ir gomurius bei medicinos stebuklų dovanotas vaikų šypsenas.

Kaip viskas prasidėjo

Šio kilnaus projekto sponsorai ir organizatoriai — Lietuvos Vaikų Globa, pelno nesiekianti organizacija, įsikūrusi Bostone 1991 m. Pirmininkė Daiva Veitaitė-Neidhardt. Projekto idėja gimė pernai po sėkmingos žandikaulio operacijos 12 metų amžiaus klaidėditei Aušrai Stroputei, kuri buvo gimusi be vienos ausies.

Dr. Dunn, atlikęs Aušrai operaciją Milton Hospital pereinę metų vasario mėnesį, dabar pratęs jos ausies rekonstrukciją Vilniuje, įsodinant jį žandikaulį titano implantus. Šis medicinos subūre veido chirurgijos specialistas iš įvairių Amerikos valstijų ir Vokietijos, savanoriškai sutikusių dalyvauti pagalbos projekte Lietuvos vaikams. Vien tik laiko sąnaudų ir medicinos įrangos indėlis įkainuojamas apytikriai \$130,000. Kelionės išlaidoms padengti ypatingai prisidėjo kun. Abračinsko įvykdyta loterija, New Yorko Catholic Medical Mission Board, vad. kun. J. Yanarell, dovanojęs konteinerį ir pinigų medikamentams įsigyti, visos asmeninės aukos ir betarpiškas dalyvavimas Globos veikloje ir renginiuose ne tik valdybos narių, bet visų, prisijungusių prie projekto įgyvendinimo.

Kad daktarai galėtų pradėti operacijas jau sekančią dieną po nvykimo, t. y. sausio 24 d., pirmadienį, Globa specialiai pasiuntė Dalią Ščiukaitę, kuri nuvyko dešimt dienų anksčiau atlikti paruošiamojo darbo.

Neįkainojama veikla

Jau beveik mėnesį Lietuvoje vieši specialius Globos įgaliotinis Antanas Kulbis, vykdamas nepaprastai sudėtingą ir svarbią užduotį išskirstant trijų talpintu-

vų siuntą su vaistais, vitaminais, drabužiais ir kūdikių maistu 55-ioms vaikų institucijoms įvairiuose Lietuvos rajonuose.

Tokia neįkainojamai vertinga programa Bostono Lietuvos Vaikų Globa pradėjo naujuosius 1993 metus. Sausio pabaigoje su kelionės įspūdziais sugrįš A. Kulbis, vasario 6 d. — dr. Dunn

medikų grupė ir kiti Globos nariai. Planuojama, kad šių metų liepos ir spalio mėnesį mažesnės medikų grupės vėl kelias į Lietuvą pratęsti ir užbaigti kai kurių operacijų. Projektą koordinuoja Lietuvos Vaikų Globos vicepirm. adv. Maria Toares-Ashmanskas.

L. Žiaugrienė

POPIEŽIAUS APSILANKYMO LIETUVOJE EMBLEMOS KONKURSAS

Skelbiame konkursą popiežiaus Jono Pauliaus II kelionės į Lietuvą emblemai sukurti.

Kelionės šūkis: "Liudykime Kristų!"

1987 m. Lietuvių tauta atšventė Krikšto 600 metų jubiliejų, kuriame taip troško dalyvauti Šv. Tėvas Jonas Paulius II.

1993 m. Šv. Tėvas aplankys mūsų Tėvynę, Marijos žemę, Kryžiumi ir aukomis pašventintą žemę. Jis pakvies mus atnaujinti Krikšto pažadus, primins, kad Krikštas įpareigoja liudyti Kristų visu savo gyvenimu, skleidžiant

Evangelijos šviesą visai tautai ir įsijungiant į Europos naujosios evangelizacijos darbą.

Kadangi emblema bus plačiai naudojama, ji turi būti neperkrauta, lengvai pritaikoma įvairaus formato dydžiams.

Premija: \$200 JAV.

Emblemas prašoma siųsti Popiežiaus Apsilankymo Lietuvoje Komitetui, Jakšto 9-309, 2600 Vilnius, Lithuania, iki kovo 1 dienos.

Popiežiaus apsilankymo Lietuvoje koordinacinis komitetas

Prie Lietuvos Seimo rūmų sausio 13 d. atidengtas paminklas — blokai su užrašais, kryžiais — skiriamas Lietuvos nepriklausomybės gynėjams atminti. Viktoro Kapočiaus nuotr.

uždarbiai darytusi kaip Vakarų Europoje, o neišgalinčius dirbti dėmesingai ir pakankamai paremtų valstybė ir visuomenė;

paskatintų, jeigu reikės — priverstų valdininkiją, policiją, prokuratūrą apginti žmones ir valstybę nuo savivalės, korupcijos, mafijos, taigi padarytų viską, kad Lietuvoje būtų vertinamas doras darbas ir sąžiningas darbininkas; rūpintųsi dorove, šeimų stiprumu, kultūros ugdymu, tautos gyvybingumo išsaugojimu;

sukurtų sąlygas visuomenėje skleisti dorai, puoselėtų, sveiką šeimą, saugotų lietuvių tautos savimone, padėtų teisingumo pamatus visuomenės santarvei. Tokiu Prezidentu gali būti Stasys Lozoraitis.

Kreipimasi pasirašė 72 asmenų komitetas, susikūręs iš visuomenės veikėjų, Seimo narių, mokslininkų, dailininkų, rašytojų ir poetų, sportininkų, teatroly atstovų. Tarp jų randamos tokos pavardės, kaip p.vz. Seimo nario Balio Gajausko, muzikologijos profesoriaus, Seimo opozicijos vado Vytauto Landsbergio, rašytojo Jono Mikelinio, architekto Algimanto Nasvyčio, krepšinininko Arvydo Sabonio, olimpinio čempiono Romo Ubarto, kalbininkų Kazio Ulvydo ir Zigmo Zinkevičiaus, poeto Sigito Gedos, dainininkės Veronikos Pavilionienės, rašytojos Vytautės Žilinskaitės, kardiologo Vytauto Sirvydžio ir kt.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas pereinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KĖPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINCFM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bay-side, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379

PHONES (718) 326-1282; 326-3150

TAI MŪSŲ VIENTELĖ VIETA - GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

• LĖKTUVAI
• LAIVAI (CRUISES)
• TRAUKINIAI (AMTRAK)
• AUTOBUSAI
• NUOMOJAMOS MAŠINOS
• VIEŠBUČIAI
• IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Kultūros taryba didžiam varge

Jau bus keliolika metų, kai prie JAV LB Krašto valdybos veikia bent kelios tarybos specialioms reikalams: visuomeninių - politinių, socialinių, švietimo, kultūros. Ši pastaroji buvo išvysčiusi gražią veiklą, skirdama įvairias metines premijas už kūrybą, kultūrinę veiklą. Ypač gražiai Kultūros taryba veikė, kai jai vadovavo Ingrida Bublikienė, rengusi premijų šventes.

Premijos skirtos tik JAV-se gyvenantiems asmenims. Ne kartą kildavo klausimas, ar negalima būtų įjungti Kanados lietuvių? Atsakymas buvo — ne! Kultūros taryba remia tik JAV gyvenančių lietuvių kultūrinį gyvenimą.

Kai palengvėjo ryšiai su Lietuva, pasikviesta čia ir ansamblių ir pavienių menininkų. Prieš tai buvusi Kultūros tarybos pirmininkė pasikvietė iš Lietuvos smuikininką. To padaryti neturėjo, nes tai ne jos paskirtis. Menininkus gali pasikviesti kitos organizacijos, o Kultūros tarybai reikia puoselėti lietuvišką kultūrą Jungtinės Amerikos valstijose!

Kai buvo sudaryta dabartinė JAV LB Krašto valdyba, Kultūros tarybos pirmininkę pakviesta Audronė Misiūnienė, gyvenanti New Yorko centre, Manhattane, sumaniai pasireiškusi kaip ryšininė su Lietuva, daug kur talkinusi. Bet jai niekas neišaiškino Kultūros tarybos paskirties. Ji užsimojo didesniems ryšiams su Lietuva. Sudarė didelę tarybą, pakvietė per dešimt žmonių. Pasigirdo kalbos, kad nori iš Lietuvos pakviesti Ažuoliukų chorą. Tuo metu pati Misiūnienė, aukšto lygio bankinių operacijų specialistė, išvyko metams į Lietuvą dirbti "Atviros Lietuvos Fonde". Pirmininko pareigas pavedė Vytautui Volertui. Tame sujūdimame

buvo organizuojama premijų šventė, jų įteikimas. Susidėjo įvairios šalutinės priežastys, premijų šventė suorganizuota teatre Manhattane su amerikiečių programa. Spauda ir žmonės dėl tos šventės pasisakė neigiamai.

Bet tuo Kultūros tarybos vargai nesibaigė, dar net padidėjo. Premijom lėšas skirdavo Lietuvos Fondas. Atrodo, kad Fondo vadovybei tokia Kultūros tarybos veikla buvo įtartina. Taip Fondas nutraukė visą finansinę paramą Kultūros tarybai. Tai pats didžiausias smūgis.

Praeitą savaitę "Darbininkas" paskelbė, kad iš Kultūros tarybos pirmininko pareigų pasitraukia Vytautas Volertas. Taigi Kultūros taryba nebeturi pirmininko, nei lėšų. Misiūnienė negrįžta, sako, pasiliekanči dar metams. Visoje likusioje taryboje nėra asmens, kuris apsiimtų vadovauti, organizuoti kultūrinį gyvenimą.

Taip Kultūros taryba pateko į didelį vargą. Lengva būtų nekreipti dėmesio, tegu toji taryba taip ir baigia savo veiklą. Bet tai būtų didelis nuostolis lietuviškai kultūrai ir išeivijai. Kultūros tarybą reikia perorganizuoti iš pagrindų, kad vėl būtų skiriamos premijos, rengiamos premijų šventės.

Reikia surasti naują pirmininką, ar pirmininkę, kurie suprastų savo užduotį ir suorganizuotų sau pagelbininkus — tarybą. Nereikėtų įjungti daug žmonių, nes tada veikla pasunkėja; sunku sukviesti į posėdį, atlikti atskirus projektus. Užtektų pirmininko, sekretoriaus, išdininko ar finansų sekretoriaus, reikalų vedėjo ar vicepirmininko.

Reikia pertvarkyti premijų paskyrimą, surašyti statutus — kokia tvarka skiriama ir kam skiria-

žengus į 1993-sius metus, dera apžvelgti pereinamųjų metų veiklą, paryškinti su bendruomenine veikla kai kuriuos susijusius klausimus, o taip pat pasidžiaugti jungtinėmis pastangomis pasiektais laimėjimais. Žvelgdamas atgal, negaliu pamiršti, kaip, formuodami naują JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų tarybą, iš pagrindų planavome jos veiklą pertvarkyti.

Lietuvai tapus nepriklausoma, tikėjome bendruomeninei veiklai duoti naują kryptį, nuo demonstracijų, peticijų ir laišku bei telegramų kongresmanams atpalaiduotą visuomenę vesti tautinio sąmoningumo ir politinio išprusinimo keliais.

Deja, teko atsipeikėti. Lietuvą užgulė sunkumai su Rusija, Lietuvos vidinės problemos, jos vadovų ribota politinė patirtis ir labai jau menkas lietuviškiosios

ma, kad nebūtų palaidos balos. Premijų skyrimui vadovauja LB Krašto valdyba per savo Kultūros tarybą, o ne privačios organizacijos. Jos gali būti tik talkininkės.

Svarbu skubiai veikti, nes būtina surganizuoti lėšas premijom, jas paskirti ir surengti įteikimo šventę. Jau spaudoje skelbta, kad tokia premijų šventė bus Kultūros Židinyje gegužės mėnesį. Prašome JAV LB Krašto valdybą veikti — atstatyti Kultūros tarybos garbę ir šlovę, ir įprasminti jos veiklą!

Prisimenant pereinamųjų metų JAV LB organizuotą demonstraciją prie Rusijos ambasados Washingtono. Demonstracija rengta prez. B. Jelcinui vizituojam JAV. Stengtasi atkreipti visuomenės dėmesį į Rusijos atsakymą iš Pabaltijo išvežti buvusią sovietinę kariuomenę. R. Stirbio nuotr.

TALKA VEIKLOJE UŽ LIETUVĄ

JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos veiklą 1992-siais metais apžvelgiant

ALGIMANTAS S. GEČYS

išeivijos pažinimas, suardė užsibrėžtas veiklos gaires.

Metų bėgyje veik nuolatinis Rusijos atšiaurumas Lietuvai vertė grįžti prie šaltojo karo laikotarpio veiklos metodų. Birželio viduryje teko organizuoti JAV Kongreso pareigūnų masinį lankymą Washingtono ir demonstraciją prie Rusijos ambasados dėl Rusijos kariuomenės iš Baltijos valstybių atitraukimo. Spalio ir lapkričio mėnesiais, Seimo rinkimams į valdžią grąžinus buvusius komunistus, teko griebtis šiaudo, ir Kongreso pareigūnams bei valdžios atstovams aiškinti, kad, nepaisant Seimo rinkimų rezultatų, Lietuva tebesiekia visiško svetimos kariuomenės atitraukimo ir kad apie bet kokį ekonominės paramos Lietuvai mažinimą negali būti jokios kalbos.

Atstovavimas Washingtono

Can staigiai Visuomeninių Reikalų Tarybą užklupo lietuviškiosios išeivijos atstovavimo atsakomybė Washingtono. VLIKO įstaigai Washingtono užsidiarius ir Lietuvių Informacijos Centrai veiklą nutraukus, JBANC ribojantis daugiausia su Latvija susijusia veikla, LB VRT-bos įstaigai Washingtono teko priimti ank-

ščiau veikusių institucijų darbo našumą. LB įstaigos vedėjai Astai Banionytei šiandien tenka dirbti prie žymiai pasunkėjusių darbo sąlygų.

Kokia tų sunkumų priežastis? Priežasčių esama kelių. Sov. Sąjungai subyrėjus, JAV valdinėse įstaigose esama nemažai pasimetimo. Sunkiai sekasi JAV-bėms laviruoti tarp eilės naujai atsikūrusių valstybių. Dėl JAV teikiamos paramos ir dėmesio lietuviams dabartiniu metu tenka varžytis su eile naujai įsisteigusiu "lobbying" grupių.

Padėtį pereinamais metais sunkino valstybės psekretoriaus ir vėliau valstybės sekretoriaus Eagleburgerio neigiamas nusistatymas Baltijos valstybių atžvilgiu. Pereinamais metais net devynis mėnesius jis nesiteikė užpildyti Baltijos valstybių skyriaus posto Valstybės departamente.

JAV Informacijos Agentūroje metų bėgyje Baltijos valstybių reikalams skirtame poste vadovas keitėsi net penkis kartus, o specifiniai Lietuvai skirtas pareigūnas — keturis kartus.

Sunku veiklą planuoti, megzti kontaktus, kai valdinėse įstaigose vyrauja chaosas. Vis dėlto darba dirbome, į kivirčius bandėme nesivelti, taupėme jau labai ribotas lėšas.

Dėl LB pareigūnų menkėjančio lietuvių kalbos rašybos

žinojimo kiek šlubavo LB informacija mūsų spaudoje, dažnai pritrūkdavo laiko LB-nės veiklą įvertinti. Ko netrūko, tai noro veikti, noro padėti Lietuvai.

Amerikiečių įstaigų informavimas

Lietuvos ambasada negalint tiesiogiai įtaigauti JAV valdinių įstaigų ir Kongreso narių, Bendruomenei teko įtaigavimo ir žinių iš Lietuvos specifinio interpretavimo uždavinys. LB įtaigavo dėl buvusios kariuomenės iš Baltijos valstybių atitraukimo, gausesnės iš JAV-ių paramos Lietuvai išgavimo, ir bendraisiais lietuviškiosios išeivijos klausimais.

Siūsta memorandumai, prašymai, įteikta "position papers", dokumentacija buvusios sovietinės kariuomenės vykdytų Lietuvos įstatymų pažeidimo klausimais. Esant JAV rinkimiams metams, įteikta liudijimai demokratų ir respublikonų partijų platformų komisijoms, surasti sponsorai įnešti norimas įstatymines pataisas JAV Kongrese, paruošti pavyzdiniai tekstai valdžios pareigūnų pareiškimams (pvz. prez. Busho pareiškimui Vasario 16-sios proga), teikta patarimai į Lietuvą vykstantiems valdžios pareigūnams (pvz. viceprez. Quayle).

Įvairiai reaguota opiais klausimais

Stengtasi reaguoti ir mažesniais, tačiau nebūtinai nereikšmingais klausimais. Iš užsienio į Lietuvą pašto pristatymui sušlubavus, buvo įvykdyta pašto pristatymo apklausa.

Kreipėmės į U. S. Defense Mapping Agency dėl išspausdintame žemėlapyje įvykusio Vilniaus krašto priskyrimo Gudijos respublikai. Gauta pažadas 1993 m. žemėlapiu laidoje klaidą ištaisyti

Kreipėmės į Valstybės departamento žinioje veikiančią Office of the Geographer, protestuodami dėl formalus Karaliaučiaus srities priskyrimo Rusijai. Primėnėme, kad 1945 m. Potsdamo konferencija tą sritį pavedė Sov. Sąjungai administruoti, ir srities

(nukelta į 4 psl.)

Kelionės į Lietuvą

ALGIRDAS ŠILBAJORIS

5

Buvau prižadėjęs prie Iguos bažnyčios popiet susitikti Kaune studijuojančią giminaite iš Palangos. Jos belaukdamas, užėjau į bažnyčios vidų ir buvau apstulbintas pajuodusiom ir išdaulytom sienom paliktu pastatu. Neseniai atgauta šventovė, kaip ir daugelis kitų, komunistų laikais buvo naudojama kažkokiam sandėliui. (Ten buvo vitražų muziejus. Red.)

Iš trumpo pašnekesio su dailia studente supratau, kad jaunimas į politiką mažai kreipia dėmesio. Jiems įdomu susiję, šokiai, mokslas, ateitis. Mūsų pasivaikščiojimą Laisvės Aleja sugadino stiprokas pavasario lietus, todėl taksu palydėjau giminaite ir pats sugrįžau į savo buveinę.

Parvažiavęs, radau bešvenčiančius šeimininkės marčios gimtadienį. Buvo tikrai malonu paviešėti mielų žmonių ratelyje. Turiu pagirti šeimininkes, kad iš nedidelių išteklių sugeba pagaminti labai skanius patieka-

lus. Kas tik turi kieme kokį darželį, ar vaismedį, išverda, užkonservuoja viską taip, kad visiem metam užtektų. O į miestą neina be krepšelio, nes niekad nežinai, kada ką nors gero krautuvė pamatysi. Taip pat sudomino kažkokiom saldrūškėiom sultim užpilta degtinė. "Svaraine" ją vadina, ir visuomet svarbius svečius ja vaišina. Skonis geras, gal turėtų pasisekimą ir užsienio rinkoje.

Vilniuje galėtų klestėti turizmas

Kitą dieną pasitaisė oras ir nutariau nuvažiuoti į Vilnių. Susiradau viešbutyje brolių su žmona ir jos pusbrolių, irgi Raimundą, kuris sutiko mus pavėžyti. Brolių tačiau turėjom palikti Kaune, nes jam rūpėjo paskaita, kurią pats turėjo susiorganizuoti. Be to, turėjo pasiruošti kelionei į Rygą, kur vyko Pabaltijo tautų literatūros konferencija. Dar pernai brolis Rimvydas buvo pagerbtas Rygos universitete

garbės daktaro laipsniu ir jį, kaip žinomą lingvistą, ten labai vertina.

Vilniuje vėl apėjome senamiesčio įžomybes, apžiūrėjom velykinių temų parodą Dailės rūmuose ir pasiteškojome suvenyrų namo parsivežti.

Daug girdėję apie "Stiklių" restoraną, ir mes sugalvojom ten paplėsti. Išpūdis neblogas. Vidui švaru, nedideli kambarėliai, gražus apstatymas, mandagus, europietiškas patarnavimas. Turbūt mūsų pačių kaltė, kad neišsirinkom ypatingai skanių patiekalų, bet sąrašas įdomus ir kainos, pagal vietinius, astronomiškos. Keturiše pavalgėm už 3,384 rublius. Pagal tuolaikinį kursą — apie 28 doleriai.

Nepastebėjau jokios pažangos senamiesčio restauravimo darbuose. Girdėjau, kad dėl atstatymo vyksta polemika tarp vyriausybės ir norinčių nuosavybes pirkti privačių asmenų. Rezultate, kad ir tas "Stiklių" restoranas — viduj gražu, o lauke apleista. Nebūdami pastato savininkais, didesnių remonto darbų nedaro, o, be to, pati vyriausybė ir visokie restauravimo komitetai nesutaria kę daryti. Labai gaila, nes kvartalius Vilniaus senamiesčio sutvarkius, būtų galima daugiau didžiulius sostinės romantiškuoju grožiu ir patraukti didesnį turistų dėmesį.

Kauno senamiestyje

Kitą rytą su Tomu vėl nukeliau į Kauno senamiestį ir užėjom į Lietuvių Tautinės Muzikos Muziejų. Jo įkūrėjas ir šeimininkas, nebe jaunas, bet energingas muzikos mylėtojas Vaidotas Stulga, pats aprodė mums visą muziejų. Pakaitom pagrojo kažkieno namie pagamintu fortepijonu, senoviška skripka ir Pupų Dėdės armonika.

Matėm labai įdomią muzikos instrumentų parodą, nuo piemens dūdėlės, iki vargonų. Šeimininkas papasakojo apie muziejaus patalpose veikiančią vaikams liaudies dainų, muzikos ir vaidybos mokyklėlę ir apgailestavo, kad tuo metu negalėjo jį meno parodyti. Prikalbėjo tačiau rūsy esančioj valgyklėlėj ant kaimišku suolų ir stalų pasigardinti raugintu pienu su paspirgintom bulvėm. Pasijutum, lyg į senovišką Lietuvos kaimą sugrįžę.

Tą pačią dieną dar kartą aplankiau savo žmonos gimines ir gavau dovaną — Lietuvių Kalbos Žodyną, kurio iki šiol jokioj krautuvėj negalėjau rasti.

Vakare svečiavausi pas brolienės gimines ir vėl buvau vaišinamas rūkyta mėsa, žuvim, grybais, vištiena ir kitokiais namie gamintais skanėstais. Žinoma, pavaišino ir svaraine bei skaniais pyragais. (Bus daugiau)

Viešnių bažnytelės didysis altorius. Algirdo Šilbajorio nuotr.

NEPRIKLAUSOMYBĖS DEIMANTINĖ SUKAKTIS IR LIETUVOS KANČIOS ISTORIJA

Nors ir labai turtinga yra tūkstančių metų senumo Lietuvos istorija, tačiau nedaug laimingų dienų matė lietuvių tauta. Nepavydėtinas buvo ne pastarasis šimtmetis, kai po vos 22 metus trukusio nepriklausomo gyvenimo atėjo šurpi vergija, atnešdama Lietuvai patį skaudžiausią pusišimčio metų kančios laikotarpį. Sovietų imperija pavergė Lietuvą ir, pasitelkusi šlyškščiausią žmogų nuvertinančią bei niekinančią komunistinę ideologiją, penkiasdešimt metų brutaliausiai Lietuvą kankino.

NKVD, MVD, KGB kratos, suėmimai, kalėjimai, kankinimų kameros, parodiniai teismai, teroras, šaudymai, masiniai trėmimai į Sibirą mirčiai, žiaurus žudymas dėl laisvės kovojančių tauriausių Lietuvos vaikų trečdalį Lietuvos sunaikino fiziškai. Įsakinėjimai vieni kitus sekti, skusti, išdavinti, persekioti, naikino prigimtas dorybes ir vertė žmones išmokyti meluoti, sukčiauti, vogti. Per mokyklas ir universitetus rovė iš širdžių tikėjimą, žalojo dvasią, neigė prigimtą asmeninę laisvę.

Daug Lietuvos žmonių išugdė, turto sunaikino, begales skriaudų pridarė ir trejus metus trukusi Hitlerio nacių okupacija.

Kas galėtų didesnes kančias įsivaizduoti?

Bet apie tai žino tik pati lietuvių tauta, tas visas kančias patyrė Lietuvos žmonės. Nuo pasaulio ji buvo skrupulingai slėpiama. Per visus penkiasdešimt okupacijos metų pasauliui buvo meluojama. Mes tai žinojom, pergyvenom, jaudinomės. Visomis galimomis priemonėmis, drašybių iš Lietuvos atgabenta po grindžio spauda, asmeniniais susitikimais, slapčiomis atgabentais dokumentais bei laiškais bandėme bent dalelytę to melo atskleisti komunistinių lopšinių liūliuojamai žmonijai ir laukėme tos dienos ir progos, kada galėsime pasakyti jai visą tiesą apie patį šurpiausią Lietuvos istorijos laikotarpį, išnešdami į šviesą lietuvių tautos kančią ir parodydami ją tokią, kokia iš tikrųjų buvo.

Okupacijos sąlygomis toks užmojis tegalėjo būti tik svajonė. Bet dabar okupacija pasibaigė. Lietuva laisva ir nepriklausoma valstybė. Apie lietuvių tautos kančias pasauliui teisybę pasakyti sąlygos pasidarė palankios. Turime ir žmonių — specialistų bei profesionalų, kurie galėtų tai atlikti. Yra archyvai ir kiti dokumentų šaltiniai, turime ir gyvųjų kančios liudininkų. Tačiau liudininkai jau vyresnio amžiaus, metai iš metų vienas paskui kitą pasitraukia iš gyvenimo, ir tai nebeleidžia reikalo atidėlioti, bet skubiai organizuoti reikiamą talką, sudaryti planą ir pradėti uždavinį vykdyti. Tai skatina ir dar viena pažymėtina proga, išskirtinis Lietuvos istorijos laikotarpis.

Tas laikotarpis — šie Lietuvai ypatingi metai. Tai Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo deimantinės sukaktuvės — 75 metai nuo 1918 Vasario 16-tosios, kai toji nepriklausomybė buvo paskelbta. Be abejo, ši sukaktis labai iškilmingai bus paminėta vėl nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje. Ypatingiau ją reikia minėti ir išvivyti. Pasaulio Lietuvos Bendruomenės valdyba ir ryžosi tą ypatingesnę prasmę jai duoti. Minėdama deimantinę sukaktį, ji užsimojo pradėti vykdyti seniai puoselėjimą svajonę, didįjį uždavinį — Lietuvos kančios istorijos parūpinimą ir visos išvivyvos vardu padovanoti Lietuvai. Nors uždavinys didelis ir sunkus, bet PLB valdyba mano jį atlikti per ketverius savo

kadencijos metus. Darbas vyks ir išvivyje, ir Lietuvoje. Kaip galima greičiau bus suorganizuota profesionali talka, pakviesti vadovai, paruošti smulkūs planai, telkiamos lėšos. Planai ir lėšų telkimo darbai bus paskelbti šiais metais minint Lietuvos kančios dienas gegužės — birželio mėnesiais, kai Lietuvoje buvo pradėtas ir kelerius metus tęsiamas didysis tautos genocidas, šurpieji trėmimai į Sibirą.

Dabar gi PLB valdyba ragina išvivyti Lietuvos nepriklausomybės deimantinę sukaktį kaip galima iškilmingiau paminėti.

TALKA VEIKLOJE UŽ LIETUVĄ

(atkelta iš 3 psl.)

priklausomumas tebelaukia formalaus išsprendimo taikos sutartimi. Atsakymo tebelaukiame daugiau kaip pusmetį, nes šiuo metu užsienio politikoje Karaliaučiaus sritis yra itin jautrus klausimas. Prašėme, kad JAV Gynybos departamentas nusiųstų amerikiečių kariuomenės atstovų į Karaliaučiaus srityje vykusių Rusijos karininkų organizacijos suvažiavimą, nes tai gali būti interpretuojama, kad sritis formaliai priklauso Rusijai. Užtikrinu, kad amerikiečių karių atstovų nebus, tačiau vėliau patyrėme, kad kelių karininkų vis dėlto nuvykta.

Kreipėmės į JAV Pašto administraciją, prašydami, kad prastų "humanitarian airlift" į Lietuvą. Pratešti atsakė, tad teks šiuo reikalu stengtis paveikti prez. Clintono administraciją. Įtaigavome Valstybės sekretorių ir Gynybos departamentą, kad nemokamai duotų transporto lėktuvų Deborah fundacijai nugarbenti medicinos aparatūrą ir medikamentus į Lietuvą. Atsakymas buvo teigiamas, ir dovanos jau Lietuvoje. Įtaigavome Valstybės departamentą, kad Baltijos valstybių skyriui Valstybės departamente paskirtų viršininką. Rudenį, po devynių mėnesių nekantraus laukimo, viršininkas buvo paskirtas.

Reikštasi ir nepolitiniuose klausimuose. Protestavome laiškais ir telegramomis dėl lietuvių atletų ignoravimo žiemos olimpiadoje. Prieš prasidedant Vasaros olimpiadai, kreipėmės į NBC ir priminėme, kas CBS žiemos olimpiadoje nutiko.

Protestavome dėl lietuvių parapijos uždarymo Homestead, PA. LB vienetai talkino St. Žadeikio pastangoms iš JAV Pašto Administracijos gauti pašto ženklą artėjančios Dariaus ir Girėno skrydžio sukakties proga. Stengėmės mokslinių leidinių parūpinti Lietuvos universitetams. Sėkmingai nominavome kun. Kazimierą Pugevičių Ellis Island Medal of Honor žyme-niui.

Informacijos skleidimas

Aplinkraščiais ir skubaus dėmesio žiniaraščiais informavome LB vienetus ir aktyvistus svarbiausiais Lietuvai liečiančiais klausimais. Aplinkraščiai leidžiami lietuvių ir anglų kalbomis, skubaus dėmesio žiniaraščiai — daugiausia anglų kalba. Anksčiau veikęs LB Komunikacijos centras Philadelphiaje, Krašto valdybos vicepirm. ir mūsų nario Rimanto Stirbio rūpesčiu buvo integruotas į VRT-bą. Siuntos šiuo metu ribojamos 90, 190 ir 400 vienetų. Plačiai naudojamas fax perduoti žinias, reikalaujančias skubios veiklos.

Washingtonė veikianti mūsų įstaiga savo ruožtu informaciją siunčia JAV Kongreso ir įvairių valdžios agentūrų nariams bei pareigūnams, o taip pat pagrį-

Kviečia stipriau burtis į vienybę, telktis apie viso pasaulio lietuvių išvivyvos jungtį — Lietuvių Bendruomenę ir su ja kartu dirbančią Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą, į kurią vis gausiau jungiasi išvivyvos jaunimas.

Prašo nemažinti aukų, bet dar gausiau aukoti Lietuvos Bendruomenei lietuviybės išlaikymo reikalams. Ypač dabar, kai, Lietuvai tapus nepriklausoma ir atpalaidavus mus nuo jos laisvinimo darbo, paveikesnis mūsų dėmesys vėl turi grįžti į mus pačius, ypač į iš sovietų vergijos išsilaisvinusias naujas Lietuvos

diniams amerikiečiams žurnalistams. Paskiri nariai rūpinasi "Bridges" žurnalo ir lietuviškosios spaudos informacija. Tematika įvairi — pradedant politinio pobūdžio žiniomis, baigiant straipsniais rinkimų, referendumų, ar JAV pilietybės nepažeidžiamumo klausimais. Buvo paruošiami rezoliucijų, proklamacijų, pavyzdinių laišku redakcijoms pavyzdžiai.

Talka Lietuvai

Daugelį metų talkinusi Lietuvai, JAV LB dabar pagalbą, kiek kitokia forma, ir toliau teikia. Savo veiklą deriname su Lietuvos ambasada Washingtonė, jos pareigūnus informuojame apie planus, susitikimus, drauge su ambasada organizuojame platesnio masto renginius. Vienu tokių renginių buvo 1992 m. pavasarį Washingtonė kartu organizuota konferencija padėti Lietuvai investicijų ir verslo srityje. Dalyvavo 154 asmenys, iš kurių 40 procentų kitataučiai. Šalia paskaitininkų bei pranešėjų buvo Lietuvos vyriausybės, Aukščiausiosios Tarybos ir Lietuvos verslininkų sąjungos atstovai.

Konferencijos dalyviai buvo paruoštas leidinyje apie verslo galimybes Lietuvoje.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, įsikūrė daug organizuotų vienetų pagelbėti specifinėse srityse. Nors jų pasiekimais tenka stebėtis, vis dėlto jausta, kad būtina tarp šių vienetų bei organizacijų skatinti glaudesnę bendradarbiavimą, pasikeitimą informacija, patirtimi, pasidalinimą šalpos sritimis. Minėtais tikslais ambasada Washingtonė ir JAV LB Socialinių ir Visuomeninių reikalų tarybos 1992 m. lapkričio mėnesį sukviėte pagalbą Lietuvai teikiančių lietuvių organizacijų, sambūrių ir aktyvistų konferenciją. Konferencija tęsėsi dvi dienas ir sutraukė virš 80 dalyvių. Mus džiugina iš šios konferencijos kilęs gražus kai kurių vienetų bei organizacijų bendradarbiavimas.

Pagrindinis dėmesys tačiau buvo skiriamas buvusios sovietinės kariuomenės iš Baltijos valstybių išvedimui. Teko įteikti daug memorandumų, surasti rezoliucijoms sponsorius (Dornan, DeConcini, Pressler), telkti kopsponsorius, organizuoti "Mielas kolega" pobūdžio laiškus JAV Senate prez. Bushui, veikti asmeniškai, aplankant Kongreso atstovus prieš demonstruojant 1992 m. birželio 16 d. prie Rusijos ambasados Washingtonė.

Aktyviai stebėjome JAV Kongrese paramos Rusijai eigą, kontaktavome partijų delegatus, kad šie jungtinėje konferencijoje priimtų nutarimus, specifiniai ribojančius Rusijai paramą, jei Rusijos kariuomenė nebus išvesta iš Baltijos valstybių.

Šiuo metu galima džiaugtis tos akcijos rezultatais ir dėkoti LB vienetams, dideliu entuziazmu įtaigavusiems savo valstijų atstovus JAV Kongrese.

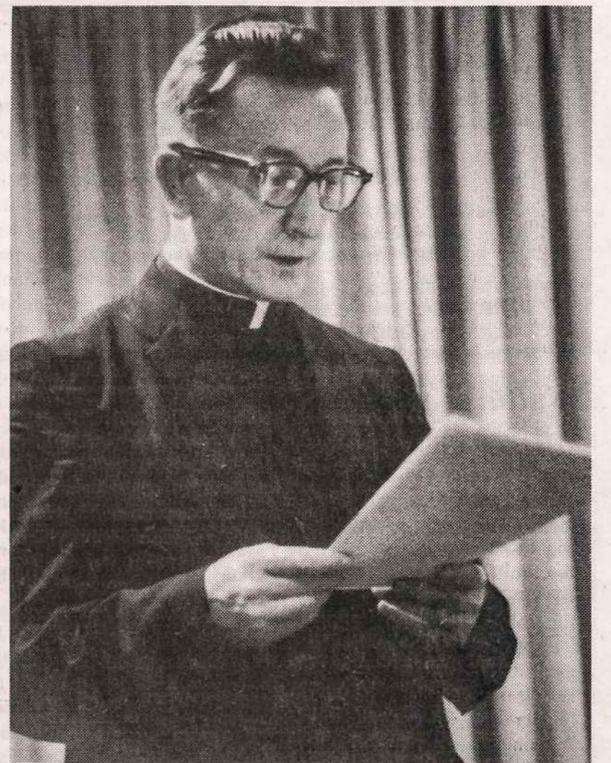
Bendruomenės Rytuose, kurių lietuviybės išlaikymo darbams reikia daugiau ir skubesnės pagalbos, nepamirštant, žinoma, ir visados paramos reikalingų Pietų Amerikos lietuvių, Vasario 16 gimnazijos, išvivyvos lietuviškų švietimo įstaigų. Juk tik mūsų pačių aukomis išvivyvos lietuviybės rėmėsi iki šiol, ji turės remtis ir ateity.

Tad nesušykštėkime, neieškime priežasčių atsisakyti, nes, negavusios Jūsų aukų, žlugus mūsų lietuviškos mokyklos, kultūrinė veikla, visuomeninis darbas, spauda, — tie šaltiniai, kuriais remiasi išvivyvos lietuviška gyvybė.

Lietuvos nepriklausomybės deimantinės sukakties proga nuoširdžiai sveikiname Lietuvą ir išvivyją.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba:

Bronius Nainys, — pirmininkas, Rimas Česonis, Kostas Dočkus, Vacys Carbonkus, Vytautas Kamantas, dr. Petras Kisielius, Baniūtė Kronienė, Milda Lenkauskienė, Paulius Mikus, dr. Vitalija Vasaitienė.

Kun. Pranas Garšva, MIC

MIRĖ KUN. PRANAS GARŠVA

ilgametis "Draugo" dienraščio moderatorius

Sausio 24 d., sekmadienį, 7 v.v. Chicagos tėvų marijonų vienuolyne mirė "Draugo" redakcijos vadovas — moderatorius kun. Pranas Garšva, MIC, sunkiai ir ilgai sirgęs. Jo šermentys buvo sausio 27 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Atsisveikinimas buvo 6 v.v. Ten pat sausio 28 d. buvo ir mišios. Palaidotas

Tik bendrų pastangų dėka 1993 m. JAV Užsienio paramos įstatymas ir Rusijai ekonominės paramos įstatymas (Freedom Support Act) sąlygoja paramos Rusijai teikimą su Rusijos kariuomenės iš Baltijos valstybių atitaukimu. Mažomis finansinėmis išlaidomis ir apgalvotai užtikrinome, kad JAV prezidentas privalės Rusiją spausti dėl kariuomenės iš Baltijos valstybių atitaukimo.

Mūsų Taryba paruošė LB vienetams instrukcijas išvivyti balsojant prezidento institucijos ir Rusijos kariuomenės iš Lietuvos išvedimo referendumuose. Čia artimai bendradarbiauta su Lietuvos diplomatais JAV ir Krašto valdybos vicepirm. Gintaru Čepu. Dviem atvejais mūsų pareigūnai dalyvavo pokalbiuose su Lietuvos ministru pirm. G. Vagnoriu, ir vieną kartą su ministru pirm. A. Abišala.

Ryšiai su kitataučiais

Taryba palaiko ryšius su JAV veikiančių šių tautinių (etninių) organizacijų vadovais: ukrainų, žydų, lenkų, latvių, estų, armėnų, rusų, vengrų, slovakų. JAV teikiamos paramos gausinio gavimo tikslais esame sušibūrę į Washington, D.C., veikiančią koalicinį vienetą. Vienu to koalicijos tikslų yra pakeitimas taisyklių, kurios paramos gavime yra palankesnės akademiniams bei profesiniams organizacijoms ir diskriminuoja organizacijas, palaikančias artimus ryšius su savo narių kilmės kraštais.

Artimesnius ryšius su žydais ir lenkais išvystyti trukdo praeities problemos. Su žydais yra opūs OSI ir Lietuvoje vykdomos reabilitacijos klausimai. Su lenkais santykius drumsčia Lietuvos ir Lenkijos lenkų JAV Kongresui siuntinėjami skundai dėl tariamo mažumų persekiojimo Lietuvoje. Taryba rengia memorandumus lietuvių-žydų ir lietuvių-lenkų santykių klausimu.

Naujoji JAV Administracija

Mūsų taryba jau kuris laikas

Šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje.

Velionis buvo gimęs 1915 m. sausio 18 d. Psnietalio k., Veliuonos vls., Kauno apskrityje. Save laikė žemaičiu. Gimnaziją pradėjo Raseiniuose, paskui perėjo į marijonų gimnaziją Marijampolėje. Į marijonų vienuo-

mezga ryšius su būsimąja JAV Administracija. Gruodžio 11 d. Clintono pareigų perėmimo štabui Taryba įteikė memorandumą "Key Issues Concerning United States - Lithuanian Relations".

Tarybos įstaigos Washingtonė vadovė A. Banionytė ir su LB artimai bendradarbiaujantis finansininkas Kęstutis Makaitis, Clintono pareigų perėmimo štabo kvietimu, 1992 m. gruodžio 17 d. dalyvavo Little Rock, Arkansas, apvalaus stalo pasitarime Rytų Europos klausimais.

Tikslas buvo aptarti, kaip JAV tinkamiausiai galėtų reikštis Rytų Europoje vykstant radikaliai pasikeitimams. JAV LB atstovai ten iškėlė Rusijos kariuomenės išvedimo, gausesnės paramos Baltijos valstybėms skyrimo, ir Baltijos valstybių skyriaus Valstybės departamente sustiprinimo svarbą.

Lietuvos prezidento rinkimai

Vasario 14 d. Lietuvoje įvykiančių pirmųjų pagal naują konstituciją prezidento rinkimų kandidatais yra St. Lozoraitis ir Algirdas Brazauskas.

JAV LB kviečia Lietuvos piliečius rinkimuose dalyvauti, tačiau neindorsuoja nei vieno kandidato.

Krašto valdybos ir VRT-bos nariai, pasisakę už amb. St. Lozoraitį kandidatūrą, yra tai padarę kaip privatūs asmenys. Tam, be abejo, daug įtakos turėjo LB-nės glaudūs ryšiai, rūpinantis kartu su ambasadoriumi Lietuvos reikalais ir rodytas abipusis respektas.

Tarybos sudėtis

Šiuo metu sekantys asmenys yra JAV LB Visuomeninių reikalų taryboje:

Algimantas Gečys, pirm., Zigmas Viskanta, pirm. pav., Ina Bertulytė-Bray, Vincent B. Boris, Regina F. Narušienė, Jonas Kronkaitis, Rimantas Stirbys, Dr. Sigita Ramanauskienė, Felicija Giedrytė-Kolp, Asta Baniūtė, ex officio.

lyną įstojo 1933 m. per Zolines. Dažnai atostogas praleisdavo marijonų vienuolyne Žemaičių Kalvarijoje. Gimnaziją baigė 1937 m.

1937-39 m. filosofiją studijavo Marijonų seminarijoje. Kunigu įšventintas 1942 m. per šv. Pranciškų, spalio 4 d. Vikaru buvo Žemaičių Kalvarijoje ir Marijampolėje. Iš ten pasitraukė į Vokietiją.

Studijuoti jam teko Lietuvoje, Vytauto Didžiojo universitete Kaune, Tūbingeno universitete, Romos Angelicum.

Iš Vokietijos, kur Tūbingene buvo lietuvių kapelionu, išvyko į Romą, o iš ten 1948 m. išvyko į Argentiją. Drauge su kun. Pranu Braziu (vėliau vyskupu) 1948 m. pradėjo leisti laikraštį "Laiikas". To laikraščio redaktorium buvo iki 1952 m.

Nuo 1954 m. rugsėjo 15 d. buvo marijonų vienuolyno viršininku Avellanedoje, prie Buenos Aires, ir Aušros Vartų lietuvių parapijos klebonu. Į Ameriką persikėlė 1957 m. ir jau nuo 1958 m. rugsėjo 15 d. buvo "Draugo" dienraščio redakcijos vadovas-moderatorius. Vyriausiu redaktoriumi nesivadino. Paskui vadinosi redaktoriumi, o nuo 1963 m. vėl redakcijos vadovas-moderatorius. Dėl sunkios ligos jis 1992 m. liepos mėn. iš tų pareigų pasitraukė, retkarčiais aplankydamas redakciją, dar šį tą parašydamas. "Draugo" dienraščiui jis atidavė 34 metus.

Šalia to jis dar kuri laiką vadovavo Lietuviškos knygos klubui, buvo ilgametis Lietuvių Skautų seserijos dvasios vadovas, vėliau taip pat ir Lietuvių Skautų Sąjungos dvasios vadovas. 1964 m. parašė ir išleido stambų veikalą apie marijonų darbus Amerikoje; knyga vadinasi "Nęgestanti šviesa".

Spaudoje pradėjo bendradarbiauti nuo 1933 m. Rašė "Mūsų Laikraštįje", "Šaltinyje", "Laiike", "Darbininke", "Drauge", "Teviškės Žiburiuose", "Lux Christi" ir kt.

Lietuviškoji spauda neteko tikrai rūpestingo, labai tolerantiško redaktoriaus. Jis gynė spaudą nuo asmeninių polemikų, apkalbų, bet stengėsi duoti forumą visiems atsakingiems asmenims, nežiūrind politikų įsitikinimų. Nežiūrėjo darbo vandanų ir nesirinko darbo.

Laikraščiu jis skyrė savo meilę ir darbą, kad jis tik būtų stiprus, patrauklus ir visuomenėje skleistų gėrį. (p.j.)

SVEČIUOSE PAS DR. PETRĄ NORKŪNĄ

Po to, kai "Darbininko" 1992 m. gruodžio 4 d. laidoje jau buvo paskelbta žinia, kad "Mirė žymusis Lietuvos chirurgas", paaiškėjo klaida, kuri atsitiko dėl nepakankamų ryšių su Lietuva. Žinios iš Lietuvos ateina ne reguliariai ir ne pilnos.

Vilniuje ilgus dešimtmečius darbavosi žymūs chirurgai broliai Norkūnai. Vienas jų, vyresnysis, buvo Pranas, o kitas - Petras. Gavus žinią, kad mirė dr. P. Norkūnas, buvo neaišku, katras tų chirurgų mirė; kažkaip labiau atrodė, jog mirė dr. Petras. Bet suklysta.

Šiomet sausio pirmomis dienomis teko apsilankyti pas dr. Petrą Norkūną Vilniuje. Jis gyvena Žirmūnų rajone. Tuo metu, kai jo žmona Verutė baigė ruošti pietus, kurių mudu su dr. Pranu Makariūnu buvome pakviesti šio susitikimo proga, dr. Petras Norkūnas skaitė savo... nekrologą. Mat vykdama į Vilnių žiemoms atostogų pasiėmiau ir tą "Darbininko" laidą, kurioje buvo aprašytas dr. Petro gyvenimas, nes jau žinojau, kad buvo "numarintas" ne tas dr. Norkūnas.

— Žmonės sako, kad tie, kurių mirtis paskelbiama dar jiems gyviesiems esant, po to dar ilgai gyvena, — kalbėjo dr. Pranas Makariūnas, vienas dr. Petro artimų pažįstamų ir bendradarbių. Jie du, kaip seni Vilniaus krašto lietuviai, ir savo profesijos pareigose toje pačioje ligoninėje susitikdavo kasdien. Dar ir dabar po porą dienų per savaitę jie ten dirba. Dr. Makariūnas dėka ir šio rašinio autorei abudu daktarus Norkūnus teko pažinti daugiau kaip prieš dvidešimt metų.

Kai dr. Petras siūlė tostą "už viešnią iš Amerikos", mudu su dr. Makariūnu ir Verute kėlėme už dr. Petrą, kad jis dar gyventų ilgus metus!

Keleto valandų laikotarpyje jaukioje dr. Petro ir Verutės artumoje teko prisiminti daugelį vilniečių, tu, kurie išgyveno sunkią lenkų ir kitokias okupacijas, kurie dar gyvi ir kurie jau pasitraukę į anapus, kaip dabar — dr. Pranas Norkūnas.

Dr. Petras, kurio bute pilna knygu ne tik iš medicinos, bet ir bendro pobūdžio, atidarė ir savo nuotraukų "skrynelę". Parodė mums foto vaizdų iš jo 80-ies metų sukakto pobūvio Onkologijos Institute. O paskui ir bendrų nuotraukų, kur buvo vaizduojamas jo brolis dr. Pranas. Mieliai iš savo archyvo padovanojo vieną nuotrauką, kurioje abudu broliai, baltuose chala-

tuose, pasirengę operacijai, tariasi dėl jos detalių. (Ta nuotrauka jungiama prie šio rašinio.)

Dr. Petras taip pat atskleidė nemažą pluoštą spaudos iškarpų iš Lietuvos laikraščių ir žurnalų, kuriuose buvo apie juodu rašoma. Ten buvo ir dr. Petro nekrologų. (Tiesa, vėliau ištraukę iš Lietuvos spaudos su dr. Prano nekrologu Redakcijai atsiuntė kai kurie asmenys, tarp jų ir vilniečių medicinos sesuo Stefanija Butkienė, dabar gyvenanti Linden, NJ, ir kiti, kuriems dėkui už tai.)

Dr. Pranas Norkūnas, su kuriuo vilniečiai medicinos darbuotojai ir visuomenė jautriai atsisveikino Šv. Jono bažnyčioje, kur buvo pašarvoti jo palaikai, lapkričio 13 d. palaidotas Antakalnio kapinėse.

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto vardu lapkričio 27 d. "Cydotojų žiniuose" kartu su velionio nuotrauka buvo atspausdintas ir sekančio turinio "Pro memoria" tekstas:

"Lapkričio 9 dieną, eidamas 85-uosius metus, po sunkios ligos mirė Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Chirurginių ligų katedros profesorius, buvęs ilgametis jos vedėjas, Lietuvos chirurgų draugijos garbės pirmininkas medicinos mokslų daktaras Pranas Norkūnas.

Velionis gimė 1908 m. vasario 1 d. Vilniaus rajono Marijampolio kaime, valstiečių šeimoje. 1934 metais baigęs Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą, dirbo chirurgo Vilniaus, Lydos, Baranovičių ligoninėse. 1942 m. buvo išrinktas Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Bendrosios chirurgijos katedros asistentu, o 1944 m. - šios katedros ir klinikos vedėju. Nuo 1956 iki 1984 m. profesorius Pranas Norkūnas vadovavo Hospitalinės chirurgijos katedrai.

Lietuvos chirurgijos istorijoje Pranas Norkūnas išliko kaip viena pačių ryškiausių asmenybių. Jis yra operavęs ir gydęs tūkstančius ligonių, įdiegęs į praktiką daug naujų operacijų, parašęs keturias monografijas. Daug jėgų skyrė chirurgų ir mokslininkų rengimui - jam vadovaujant apgintos 9 mokslų daktaro ir 22 mokslų kandidato disertacijos. Iš jo mokinių šiandien yra aštuoni profesoriai. Profesorius P. Norkūnas ne tik pats nepailsdamas operavo ligonius, mokė studentus, bet ir rūpinosi chirurginės pagalbos būkle. Jo iniciatyva Vilniaus ligoninėse įkurta daug specializuotos pagalbos skyrių. Pranas Norkūnas yra pelnęs

visų Lietuvos gydytojų ir ligonių pagarbą, meilę. Jis visada stebindavo kolegas savo erudicija, naujomis originaliomis idėjomis, valia ir darbštumu, rodė, kaip reikia siekti užsibrėžto tikslo - gelbėti kiekvieno ligonio gyvybę. Tai buvo jautrios sielos žmogus, didelis Lietuvos patriotas.

Lietuva neteko puikaus chirurgo, talentingo mokslininko, sumanaus pedagogo, iškilią dvasios žmogaus. Šviesus Prano Norkūno atminimas visada liks jo bendradarbių, mokinių, pacientų - visų jį pažinojusių atmintyje".

Teko matyti ir daugiau nekrologų kitoje Lietuvos spaudoje. Juos skelbė Vilniaus Universiteto Medicinos fakulteto Chirurginių ligų katedra, Lietuvos chirurgų draugija ir kt.

Svarbiausia, kas aukščiau cituotame nekrologe nėra paminėta, tai būtent velionio mokslinė veikla, susijusi su opaligės (ulcer) tyrimu. Jis, remdamasis eksperimentiniais ir klinikiniais duomenimis, pagrindė naują savo paties sukurtą opaligės etiopatogenezę aiškinančią teoriją, pagal kurią pirmasis pasaulyje pradėjo taikyti originalų operacijos metodą, pasiekdamas geriausių rezultatų.

Tai toks buvo dr. Pranas Norkūnas. Paskutinį kartą jį gyvateko matyti vilniečių pirmajame po II Pas. karo suvažiavime, įvykusiame 1991 m. buvusioje mūsų Vytauto Didžiojo Gimnazijoje.

Gyvai prisiminę velionį, dabar liūdnei konstatavome, kad labai retėja tų mūsų senųjų vilniečių gretos. Atsisveikindami su mieliaisiais Verute ir dr. Petru, nutarėme vėl susitikti. Kur ir kada? Nagi, antrajame Vilniaus krašto lietuvių suvažiavime ir vėl teko pačioje salėje, gal šiomet, gal kitais metais... tik jau nebus mūsų tarpe to legendinio dr. Prano Norkūno...

Salomėja Narkeliūnaitė

IŠ LIETUVOS MISIJOS VEIKLOS SAUSIO MĖN. ANTROJE PUSĖJE

— Sausio 15 d. Lietuvos Misijos prie JT patarėja G. Damušytė susitiko su Jungtinių Tautų Vystymosi Programos (U. N. Development Programme) Europos ir NVS skyriaus konsultante E. Kebede. Pagrindinė pokalbio tema — aptarti mažojo verslo treniravimo programą Lietuvai.

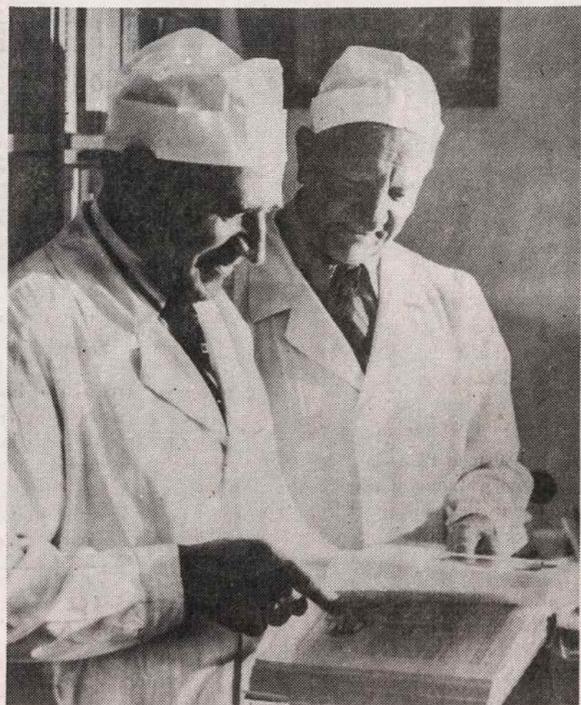
— Sausio 17 d. Klaipėdos krašto atvadavimo 70 metų sukakties minėjime New Yorke, Lietuvių Kultūros Židinyje, žodį tarė Lietuvos Ambasadorius prie JT Anicetas Simutis.

— Sausio 19 d. patarėjas A. Gureckas dalyvavo Generalinės Asamblėjos plenarinėje sesijoje, kurioje Jungtinės Tautos priėmė Čekiją ir Slovakiją kaip pilnateises nares. Lietuva prisijungė prie šių dviejų respublikų priėmimo į Jungtines Tautas rezoliucijų.

— Sausio 19-21 d.d. Lietuvos Misijos prie JT patarėja G. Damušytė dalyvavo New Yorko universitete įvykusiame seminare: "Dešimtmatis metinis seminaras diplomatams apie tarptautinę humanitarinę teisę". Seminarą surengė Tarptautinis Raudonojo Kryžiaus komitetas ir New Yorko universiteto Teisės fakultetas.

— Sausio 20 d. Lietuvos Misijos prie JT patarėja G. Damušytė dalyvavo JT bryfinge apie 1993 m. Žmogaus Vystymosi Raportą, kurį kasmet ruošia JT Vystymosi Programa.

— Sausio 20 d. Lietuvos Misijos prie JT patarėjas A. Gureckas dalyvavo Prancūzijos-Vokietijos

Vilniaus krašto lietuvių pasididžiavimas — legendiniai daktarai broliai Norkūnai: Petras (k.) ir Pranas.

NEW YORKO LIETUVIŲ PAREIŠKIMAS

Sausio 31 d. į Lietuvą faksu pasiųstas Stasio Lozoraičio rinkiminės akcijos vadovui Valdui Adamkui ir Laisvosios Europos radijui (į Miuncheną) tokio turinio New Yorko lietuvių pareiškimas:

Lietuvos visuomenėje yra skleidžiami gandai ir kai kurioje jos spaudoje yra skelbiama, kad New Yorke esąs sudarytas komitetas remti Algirdą Brazauską į Lietuvos prezidentus.

Mes, žemiau pasirašę New Yorko lietuvių visuomenės atstovai, šiuo pareiškiame, kad toks komitetas mums nėra žinomas, ir manome, kad tas anoniminis skelbimas yra vieno kurio nors asmens išdaiga. New Yorko lietuviai turi sudarę komitetą remti tik Stasį Lozoraitį ir komiteto sudėtį yra viešai paskelbę.

Pasirašė: "Darbininko" redaktorius kun. dr. Kornelijus Bučmyns, buvęs Tautos Fondo valdybos pirm. Juozas Giedraitis, Kultūros Židinio valdybos ir New Yorko Lietuvių Atletų klubo pirm. Algirdas Jankauskas, New Yorko šaulių kuopos vicepirm. Vida Jankauskienė, rašytojas Paulius Jurkus, DLK Birutės draugijos New Yorko skyriaus pirm. Malvina Klivečkienė, rašytojas Algirdas Landsbergis, "Tryptinio" ansamblio vadovė Jadvyga Matulaitienė, fotografas dipl. teisininkas Vytautas Maželis, Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos ir New Yorko šaulių kuopos pirm. Kęstutis K. Miklas, buvęs VLIKo vicepirm. prof. dr. Bronius Nemickas, New Yorko Fronto Bičulių pirm. Antanas Sabalis, Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorko skyriaus pirm. Vacys Steponis, Lietuvių Karių Veteranų sąjungos New Yorko skyriaus pirm. Aleksandras Vakselis, buvęs Tautos Fondo tarybos pirm. Jurgis Valaitis, aktorius Vitalis Žukauskas, Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko klubo pirm. dr. Marija Žukauskienė, vyr. skaučių New Yorko Židinio "Vilija" pirm. Aldona Žukienė.

LIETUVOJE

— Vilniaus burmistras 1993 m. sausio 1 d. išleido potvarkį, suteikiantį teisę nemokamai važiuoti autobusais ir troleibusais asmenims, kuriems sukako 70 metų. Asmenims, sulaukusiems 60 metų, reikės mokėti tik 50% bilietų kainos.

— Klaipėdos atgavimo 70 metų sukaktį paminėti tame mieste iškilmės sausio 13 d. prasidėjo mišiomis Taikos Karalienės bažnyčioje už žuvusius 1923 metų sukilimo dalyvius. Vėliau Skulptūrų parke, prie paminklo žuvusiems sukilimo dalyviams, įvyko gedulingas mitingas. Į susirinkusius kreipėsi l. e. prezidento pareigas A. Brazauskas, pasveikino krašto apsaugos ministras A. Butkevičius. Vakare dramose teatre įvyko iškilmingas posėdis ir koncertas.

— Tarptautinė munitinės diena buvo švenčiama sausio 26 d. Lietuvos penkiolikoje munitinių šiuometu dirba 2,171 munitininkų.

— Sausio 28 d. Lietuvos Misijos prie JT patarėja G. Damušytė dalyvavo atsisveikinime su JT Trečiojo komiteto pirmininku Austrijos ambasadoriaus rezidencijoje.

— Chicagos rajonuose — Brighton Parke, Gage Parke, Marquette Parke, Cicero ir Lemonte — sausio 17 d., sekmadienį, slapto balsavimu buvo padaryta apklausa: "Jei šiandien Chicagoje rinktume Lietuvos prezidentą, už ką balsuotumėte?" Apklausoje iš viso dalyvavo 805 asmenys. Kandidatas Kazys Bobelis būtų gavęs 61 balsą — 7%, Algirdas Brazauskas — 39 balsus — 5,1%, Stasys Lozoraitis — 698 balsus — 87%, kiti kandidatai kartu — 7 balsus — 0,9%. Balsus skaičiavo 13 asmenų.

— Priskėlimo lietuvių parapija Toronte, Ont., Kanadoje, kuriai nuo pat įsikūrimo vadovauja lietuviai pranciškoniai, vasario 27-28 dienomis minės 40 metų veiklos sukaktį. Vasario 27 d. bus iškilminga vakarienė parapijos salėje su menine programa ir paroda. Vasario 28 d. iškilmingas mišias auko vysk. Paulius A. Baltakis, OFM. Koncelebruos lietuvių pranciškonų provinciolas tėv. Placidus Barius, OFM, ir kiti kunigai — pranciškoniai ir svečiai.

— Lietuvos konsulato Chicagoje rengiamas iškilmingas deimantinis Lietuvos nepriklausomybės minėjimas — banketas įvyks vasario 20 d. Chicagos miesto centre, Stouffer Riviere viešbutyje.

— ALTo pirmininkas Grožvydas Lazauskas švenčių proga Lietuvos ir lietuvių spaudai ir radijui Amerikoje pasiuntė ALTo sveikinimą, linkėdamas kloties darbuose ir santarvės.

— Buenos Aires lietuviai prisidėjo prie parodos "America 1992" ruošimo imigrantų skyriuje, išstatydami lietuviškus rankdarbius, nuotraukas, ženklus ir kitą lietuvišką medžiagą.

— Lietuvių Šaulių Sąjungos Išeivijoje Trakų Rinktinė Naujoje Anglijoje linki "Darbininkui" ištvermingai nešti vargą spaudos darbą. Per Rinktinės pirmininką Algirdą Zenkų atsiuntė \$50 auką laikraščio leidimui paremti. Nuoširdžiai dėkojame už auką ir linkėjimus.

— JAV LB Švietimo tarybos koordinatore mokykliniams reikalams primena, kad Švietimo tarybos paskelbti piešinių ir rašinių konkursai baigiasi kovo 1 d. Konkursų taisyklės buvo išsiųstos visų liuanistinių mokyklų vedėjams. Pasakų tekstai ir knygelės kietais viršeliais (naudojamos ketvirtajai piešinių konkursu grupėi ir rašiniui "Mano šeimos medis") gaunamos Švietimo taryboje: 8626 S. Mozart St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 778-0358. Turint klausimų, galima kreiptis į Vidų Brazaitytę: 9201 S. Moody Ave., Oak Lawn, IL 60453 Tel. 708 598-8331.

— Šiaurės Amerikos lietuvių raketbolo pirmenybės įvyks kovo 27 d. Gene Weiss Racquettime, 25080 Lakeland Blvd., Euclid, OH. Pirmenybes vykdo Clevelando LSK Žaibas. Varžybų vadovai yra Algis Nagevičius ir Algis Širvaitis. Registruotis iki kovo 20 d. adresu: A. Nagevičius, 7702 West Pleasant Valley Rd., Parma, OH 44130. Tel. 216 845-4954.

Iš kairės: dr. Pranas Makariūnas, Salomėja Narkeliūnaitė, dr. Petras ir Verutė Norkūnai. Cintoauto Prašmuto nuotrauka.

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba ir nariai. Iš k.: JAV LJS pirm. Gailė Radvenytė, Chicagos LJS pirm. Nida Bichnevičiūtė, JAV LJS valdybos narės Rūta Kvedaraitė iš Phoenix, Rita Stravinskaitė iš San Francisco, Monika Šernaitė iš New Jersey, sekr. Linas Venckus, ižd. Rūta Predkelytė ir Paulius Kazlauskas iš Philadelphijos.

IŠ JAV LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS VEIKLOS

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba lapkričio mėnesį išleido aplinkraščių. Jį išsiuntinėjo visiems JAV LJS nariams, kurių adresai buvo valdybos sąrašuose, išskyrus Chicagos jaunimą, kuris galėjo įsigyti aplinkraščių Padėkos Dienos šokiuose. Jei

yra aplinkraščių negavusių, prašome kreiptis į JAV LJS valdybą.

JAV LB XIII Tarybos sesijoje rugsėjo 26-27 dienomis buvo priimti keli Jaunimo Komisijos pasiūlymai. JAV LB Taryba pritarė JAV LJS Suvažiavimo orga-

nizavimui ir sutiko, kad Krašto valdyba skirtų lėšų suvažiavimui ruošti. Įpareigojo LB apylinkėse moraliai ir finansiškai remti VIII PLJ Kongreso ruošą ir iš apylinkių į Kongresą vykstančius atstovus. Įpareigojo Tarybą ir Krašto Valdybą pasinaudoti jaunimo

jėgomis LB darbams, liečiantiems jaunimą. Priėmė pasiūlymą įtraukti į biudžetą \$3,000 sumą, paskirtą LJS reikalams.

JAV LJS valdyba, dabar ieško jaunų menininkų, kurie norėtų sukurti JAV LJS emblemą. Jei yra tuo susidomėjusių, prašome atsiųsti savo pasiūlymus.

JAV LJS valdyba bando patikslinti savo adresų sąrašą. Prašome siųsti 18-35 metų amžiaus lietuvių adresus valdybai.

Valdyba kviečia savo narius kreipti dėmesį į Rusijos kariuomenės išvedimą iš Lietuvos. Prašome jaunimą rašyti laiškus JAV kongreso nariams, senatoriams ir laikraščiams, prašant, kad Amerikos valdžia skatintų tos kariuomenės išvedimą iš Lietuvos teritorijos.

JAV LJS valdyba parduos Lietuvos Olimpines Krepšinio Komandos spalvingus "Grateful Dead" marškinėlius. Norintys įsigyti teatsiūnčia JAV LJS valdybai \$33.00 čekį.

JAV LJS valdyba planuoja su-ruošti jaunimo suvažiavimą vakariniame Amerikos pakraštyje, greičiausia Los Angeles mieste šiemet gegužės mėnesį. Kviečiame lietuvių jaunimą tarp 18 ir 35 metų amžiaus dalyvauti šiame suvažiavime. Jo tema: "Kaip JAV Lietuvių jaunimas gali padėti Lietuvai".

Visais reikalais rašykite JAV LJS valdybai šiuo adresu: 2412 Canyon Oak Dr., Los Angeles, CA 90068.

Gailė R.

ŽVILGTELĖJUS Į VEBELIŪNO KALTINIMO DOKUMENTĄ

Kaltinamojo dokumento pirmasis lapas prasideda: United States District Court Eastern District of New York, United States of America — against Vytautas Vebeliūnas, also known as "VV," — Defendant. Dešinėje lapo pusėje žodis Indictment (kaltinimas), o po juo skaitlinėmis nurodyti įstatymų ir jų paragrafų pavadinimai, kuriais remiantis Vebeliūnas yra kaltinamas. Žemiau seka: The Grand Jury charges. Tai kaltinamojo dokumento pavadinimas, toliau

pareiškiant: "viskas, kas toliau parašyta, yra svarbi medžiaga, kuria paremti visi kaltinimai, išskyrus vietas, kur padarytos išimties".

Aiškuo sumetimais kaltinimai yra padalinti į dvi grupes "Kasą" ir "Litas Group", per kurias Vebeliūnas veikė. Čia aprašyta KASOS istorija, jos įkūrimas, eiga, skyrių atidarymas ir bendras jos augimas. Toliau nusakomos federaliniais įstatymais apsaugotos KASOS narių-taupytojų teisės, rinkimų

direktorių tarybą tvarka, direktorių teisės ir pareigos bei atsakomybė prieš taupytojus-narius, pabrėžiant, kad rinkti ar samdyti įstaigos tarnautojai privalo visuomet atsakyti į klausimus, liečiančius įstaigos veiklą. Pabrėžiama, kad Vebeliūnas buvo įpareigotas atsakyti už KASOS turto saugumą, teisingą finansinio stovio informaciją, nieko nenuslepiančią bei paaiškinimus nariams apie tai, kaip jų įneštas kapitalas naudojamas ir apie atskirų paskolų transakcijas.

Prie "Litas Group" yra priskirta "Litas Investing" ir eilė kitų sukurtų aprėžtos atsakomybės firmų, registruotų bet kurioje Amerikos Valstijoje, ir tos, kurios vadinamos "Limited Partnership" bendrovės. Tos visos firmos, kaip pabrėžiama kaltinamajame dokumente, nežiūrint, kaip jos besivadintų ir kur jos bebūtų, turėjo giminingus santykius su Vebeliūnu ir Litu, buvo tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamos Vytauto Vebeliūno, Lito prezidento. Visų tų firmų adresus buvo "Lito" būstinė. Toliau sakoma, dokumente smulkiau bus aprašyti

veiksmai, pažeidusieji bet kurį įstatymą ar įstatymo paragrafą, nurodant kurios firmos vardu ir kokie nusizengimai buvo padaryti.

Didžiama svarbių kaltinimų yra priskirta RICO bendriems raketavimo nusizengimams, kurie vėl skirstomi į kelias šakas. Pirmoje eilėje eina apgavystė, įvykdyta pagal iš anksto apgalvotą planą ir įvairius būdus juos įvykdyti, norint sėkmingai išgauti iš įstaigos, asmens ar banko tam tikrą sumą pinigų ar kokią nors nuosavybę.

Į šią grupę įeina neteisingų dokumentų parengimas, parašų klastojimas, ir tų dokumentų

(nukelta į 7 psl.)

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami metinę prenumeratą, prisidėjo aukomis laikraščiu stiprinti, už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 30 dol.: K. G. Ambrozaitis, M. D., Chesterton, IN; Stella E. Dirsas, Brighton, MA; Veronika Rūtenis, Hyannis, MA; A. Reivitis, Westminster, MA; F. Lučka, Mattituck, NY; A. A. Reventas, Houston, TX; A. Alisaukas, Chesapeake, VA.

Po 25 dol.: Kun. V. Katarskis, Dayton, OH.

Po 20 dol.: V. B. Radzivanas, Beckenham, West Australia; Salomėja Jankauskienė, Hot Springs, AR; A. Žemaitaitis, Santa Monica, CA; A. Polikaitis, Westlake Village, CA; E. G. Witkus, Sanibel, FL; V. Sinkus, Chicago, IL; J. Birutis, Glen Ellyn, IL; V. Soliunas, Lemont, IL; A. Drazdys, Baltimore, MD; V. Grybauskas, Brockton, MA; S. Griežė, Dorchester, MA; K. Simanavičius, Marstons Mills, MA; Dr. E. Jansonas, Osterville, MA; J. Urbonas, Clawson, MI; V. Kamantas, Grand Rapids, MI; J. Serafinas, Elizabeth, NJ; Gloria O'Brien, Westwood, NJ; C. Karbočius, Amsterdam, NY; J. Trojanas, Bayside, NY; Agnes Buyvid, Bronx, NY; P. Uknes, Brooklyn, NY; Victoria Galinis, Richmond Hill, NY; A. Radzivanienė, Richmond Hill, NY; Albina Ralys, Richmond Hill, NY; M. Palunas, Akron, OH; T. Cseryk, Tallmadge, OH; A. Gecys, Huntington Valley, PA; Sophia Sakalys, East Greenwich, RI; Rita Laima Ghatak, Richmond, VA.

Po 15 dol.: Bronė Skardžius, Chicago, IL; Julia Kepenis, Pompton Lakes, NJ; Anna Antanavicius, Worcester, MA.

Po 10 dol.: J. Andrusis, Irlington, Ont., Canada; L. Balaisis, La Selle, Canada; H. Radėnas, Toronto, Ont., Canada; M. Biknaitis, Santa Monica, CA; V. Brazenas, Bonita Springs, FL; E. Senkus, Daytona Beach, FL; Marija Grabnickas, Lake Wales, FL; E. Damijonaitis, Riviera Beach, FL; Terese Karvelis, Surfside, FL; Elena Jasaitis, St. Petersburg, FL; A. A. Urbelis, St. Petersburg Beach, FL; M. Grigoravičienė, Belleville, IL; M. Damas, Naperville, IL; J. Urdikis, Paquonock, CT; Kun. J. Steponaitis, Putnam, CT; C. Masaitis, Thompson, CT; Lydia Nelson, Waterford, CT; Stella Jaras, W. Hartford, CT; J. Palubinskas, Baltimore, MD; Aldona Aistis, Temple Hills, MD; B. Povilavicius, Arlington, MA; J. B. Spirauskas, Auburn, MA; Anna P. Neviera, Braintree, MA; J. Ensins, Canton, MA; A. Vieskalnis, Centerville, MA; P. Miksys, Leicester, MA; J. Vaitkunas, Lenox, MA; K. Vasilauskas, So. Boston, MA; V. Rastonis, Marstons Mills, MA; B. Neverauskas, Sterling Hts., MI; E. Raudys, Bayville, NJ; A. Jarmas, Clark, NJ; Milda Kvedaras, Iselin, NJ; Anne B. Wilkich, Toms River, NJ; V. Milukas, Plainview, NY; P. Korla, Schenectady, NY; Adelaide Marshall, Swan Lake, NY; A. J. Gruodis, Wappingers, NY; Aleksandra Žukas, Woodhaven, NY; Eugenia Vainius, Malvern, PA; Julia Tamkevicius, Pitts-

burg, PA; Dr. A. Juzaitis, Plymouth Meet, PA; B. Burchikas, Upper Darby, PA.

Po 5 dol.: K. Duda, Quebec, Canada; R. Vainauskas, Glendale, AZ; F. Swilpa, Hot Springs, AR; J. Vėbra, Durham, CT; V. Burneika, Hartford, CT; A. Martinenas, Wallingford, CT; Marija Balciunas, Sunny Hills, FL; Regina Verba, St. Petersburg, FL; A. Giniotis, Chicago, IL; Stella Slapelis, Centerville, MA; P. Narkevicius, Somerville, MA; Halina Anthaney, So. Boston, MA; Ona Šarkauskas, Worcester, MA; J. Suopys, Detroit, MI; Stefa Varneckas, Clark, NJ; Kristina Juzaitis, Hoboken, NJ; P. Pliskaitis, Newark, NJ; Kristina Senulis, Paterson, NJ; A. Sparkevicius, Las Cruces, NM; Konstancija Thomas, Endwell, NY; A. Anglis, Huntington, NY; Helen D. Yocis, Maspett, NY; V. Birutis, Moriches, NY; M. Jatulis, Schenectady, NY; E. ir V. Balanda, Cleveland, OH; Ann Drogelio, Mt. Juliet, TN.

Po 3 dol.: P. Vasilauskas, Woodhaven, NY.

Kiekviena auka yra didelė pagalba Darbininkui. Laikraščio ateljė priklausoma nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Už kiekvieną auką nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko Administracija

LIETUVIŠKA KOMPANIJA IŠ CHICAGO

atlanta IMPORT EXPORT

Trumpiausias kelias į Lietuvą

SIUNTINIAI | LIETUVA

SIUNTINIAI PRISTATOMI | NAMUS

NEW YORKE, KREIPKITĖS | MŪSŲ ATSTOVA

TEL. (718) 235-5272

355 Highland Boulevard

Brooklyn, NY 11207

IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.

1-800-775-SEND

IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

ECONOMY AIRFARES TO LITHUANIA

New York - Vilnius \$523 (round trip)

New York - Vilnius \$453 (one way)

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Ask for Chris Dobrzynski

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo apdraudus planus.

Susivienijimas savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant mirtgicliu.

Norį įsirašyti kreipkitės į Susivienijimo Centrą, 71-73 So. Washington Street, Wilkes - Barre, PA 18701.

Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847-2686.

Want an Overseas Account? Concerned about Privacy?

Confidently our specialty!

Norite atsidaryti užjūryje banko sąskaitą?

Pageidaujate, kad ji išliktų privati?

Konfidencialumas - mūsų specialybė!

Call or write: Skambinkite arba rašykite:

CHARLES K. KIZYS

3215 W. 62 PL. #1-C

CHICAGO, ILLINOIS 60629

Tel: 1 (312) 776-5720

AMERICAN TRAVEL SERVICE

9439 S. KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, IL 60642

TEL. (708) 422-3000

FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agentūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. 9 v.r.—5 v.p.p. Trečd. 9 v.r.—7 v.v.

NELAIMINGŲ ATSTITIKŲ AUKOS

GYDYTOJŲ NEATIDUMAS, NERŪPESTINGUMAS

SKYRYBOS

KONSULTACIJA NEMOKAMAI

IRVING DAVID CHODOSH

ADVOKATAS

230 WEST 72 STREET, NYC

Galime su Jumis tartis namuose arba ligoninėje.

Skambinkite 24 valandas (212) 769-0777.

Brooklyne ir Queens (718) 336-2121.

— KALBAME LIETUVIŠKAI —

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B. S.

77-01 JAMAICA AVENUE

(Cor. 77th Street)

Woodhaven, N. Y. 11421

WE DELIVER

296-4130

LIETUVA 1993

Grupinės kelionės:

Balandžio 5-20	Birželio 22 - liepos 7	Liepos 26 - rugpjūčio 10
Gegužės 3-18	Birželio 28 - liepos 13	Rugpjūčio 2-17
Gegužės 6-24	Birželio 29 - liepos 14	Rugpjūčio 3-18
Gegužės 17 - birželio 1	Liepos 5 - 20	Rugpjūčio 9-24
Gegužės 25 - birželio 9	Liepos 6 - 21	Rugpjūčio 23 - rugsėjo 7
Birželio 1-16	Liepos 12 - 27	Rugpjūčio 30 - rugsėjo 14
Birželio 14 - 29	Liepos 13 - 28	Rugpjūčio 31 - rugsėjo 13
Birželio 15-30	Liepos 19 - rugpjūčio 3	Rugpjūčio 20 - spalio 6

Galima keliauti su grupe arba pavieniui. Skrendant pavieniui galima keliauti bet kuriom dienom.

Galima imti kelionę su pilnu aptarnavimu arba tik lėktuvo bilietą. Galima imti lėktuvo bilietą ir kelionę su daliniu aptarnavimu: pav. viešbučiai tik tam tikruose miestuose, arba kelionė be pietų ir pan.

Viešbučiai šiuose Lietuvos miestuose: Vilnius, Kaunas, Panevėžys, Klaipėda, Palanga, Alytus, Marijampolė, Ukmergė, Anykščiai, Kedainiai, Raseiniai, Jurbarkas, Druskininkai, Rokiškis.

"Vyties" atstovai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje.

Del daugiau informacijų ir registracijos kreiptis į agentūrą:

VYTIS TRAVEL

2129 Knapp St., Brooklyn, NY 11229

Tel. 718-769-3300; 1-800-952-0119

FAX: 718-769-3302 Telex: 216 282

DIENOS UŽ POLIARINIO RATO

ALGIRDAS ČARNECKIS

21

Jakutskaja Oblastnaja respublikanskaja bolnica — taip vadinosi ši komunistinio imperijos vergų sveikatos restauracijos įmonė, kuri mane prisirašė 1951 m. žiemą, ačiū Dievui, nenurašė, ir nors gerokai aplopytą — išrašė 1952-ais rudenį.

“Marš 16-on palaton!” — magzote šaltu vandeniui patrynus man nugarą, burbtelėjo raupuota sanitarė Fenja. “Nenuobodžiausi, ten visi tokie, kaip tu — “dachodiagos” (klipatos). Vakar vienas nudvėsi, gulsi į jo lovą, supratai?” “Ton pačion?” — nustebęs paklausiau ją. “O ką, manai į savo lovą aš tave guldyčiau?”

Aš nieko nemanau, tik galvoju, jei visi jie čia tokie jautrūs ir “taktiški” kaip ji, tai greit teks mane išnešti “kojom į priekį” ir užleisti vietą sekančiam vargšui.

Atėjo pavasaris. Per tą laiką septyniolikametis jakutukas Vasilij Poisejev kosėjo kosėjo, kolei vieną gražią saulėtą dieną mirtinai nukraujavo, sirgdamas ta pačia liga. Gal porą savaitių vėliau Dmitri Kazakovas, 38 metų vyras, labai sunkiai mirė prie savo žmonos ir dviejų vaikų — ta pati liga. Atsiveikinau su estu Peter Herstall, gražiu, stipriu vidutinio amžiaus vyru — ta pati liga.

Kas trečią parą medicinos sesers vadeles perimdavo apie 40 metų svietelyje išvargusi Katia Sokolova. Dar vis aštriu regėjimu, tvarkinga, tiesi, įgudusi sesuo ypač garsėjo virtuozinė intraveninė injekcija. Šmurkšt, ir kalcis po visą kūną “kipiatoką” varinėja! (Toks efektas).

“Ar seniai klipatas bada?” paklausiau ją sykį?

Katiuša šyptelėjo. Lūpų kamputyje pasirodė keli auksiniai dantukai. Retenybė, čia pas visus geležiniai arba iš viso jų mažai. Iš jos norėdamas išgauti prisipažinimą, savo burnon kyštelėjau pirštą ir prisiliečiau prie iltinio dantis.

“Tai tikriausiai iš Badaibo?” “Atspėjai, ten dantistai visai nebrangiai, o gal tiksliau sakant, veikėjai, šia “štuka” apvelka

sveikus dantis. Vienintelis būdas išvežti tą prakeiktą metalą iš zonos”.

Iš jos sužinojau, kaip ji su savo vyru Stepanu ir dviem sūnumis po darbo mėgėjo teisėmis eidavo skalauti žemės su šetono smiltimis. Parsinešdavo namo puskibirį “riebios žemės”, išgarindavo ją didelėje keptuvėje ant krosnies ir, pasėmę iš lauke stovintios statinės kelis kaušus gyvsidabrio, ją papildavo ir viską gerai sumaišydavo. Toliau, pasakojo Katiuša, auksas bemaž susijungia su gyvsidabriu, o dumbles, žemės ir kitos šiukšlės, išplaukusios į paviršių, gražiai nugriebiamos ir išmetamos. Truputį pavirinus, gyvsidabris visiškai išgaruoja, o keptuvės dugne atsiradęs auksas smėliukas surenkamas į indelį.

Perspėjau ją, kad tie garai — siaubingi nuodai! “Taip, tai iš tikrųjų nuodai, bet tik iki tol, kol pamatai pirmuosius kerinčio metalo kristalus — aiškino ji. “Jų poveikis toks stiprus, kad nebe galvoji nei apie save, nei apie vaikus, o tik apie jį. Tave užvaldo neapsakoma aistra. Virtuvėlę, kur keptuvėje kunkuliuoja gyvsidabris, suprantama, stengiesi pravėdinti, bet vis vien jo garų tiek prikvėpuojama, kad skrepčiuose nesunkiai įžiūri mažyčius metalinius lašelius”.

Keisti tie žmonės, galvoju, nevaromi jėga, o mėgėjiškai auksą kaip bulves virdavo gyvsidabryje! Ji man pritarė ir sakė, kad dabar jau visa šeima pradeda jausti intraveninę injekciją. Kad kas būtų tada perspėjęs! Visi žinojo, kad tai kenksmingas darbas, tačiau “Zolotuskupkoje” už tas smiltelės jie gaudavo pasakiškai gerų importinių prekių. Jos nemažiau viliojo už auksą, ir šiandien žodis Badaibo jai mirtimi atsiduodas.

Pastovėjau prieš ją procedūriname kabinete ir dėl apėmusio mane silpnumo negalėdamas toliau tęsti pokalbio nuėjau su palatu. Taip, 16-on, neužmiršau! Storas ledas, dengęs visą žiemą langus, jau senokai buvo ištirpęs ir pro juos vakarais girdėjosi netoliese esančio

“Kultūros ir poilsio parko” orkestro grojami krakoviakai, pasodoliai, valsai... tango ir fokstro-tai buvo uždrausti!

Prieš guldamas lovon iš savo spintelės pasiėmiau labai skanios ligoninės kepykloje keptos duonos riekelę. Tai buvo seno kiniečio keptojo menas. Net pusės nesuvalgęs pradėjau žagsėti. Pradžioje lyg ir nekreipiau per daug dėmesio į tai, tačiau greitai kiekvienas “hik” darėsi vis įkyresniu ir po kokių poros valandų tampymo mane visiškai nusilpnino. Bandžiau išgerti vandens — negelbėjo, bandžiau užlaikyti kvapą — tas pats. Pas mirštantį kaimyną išprašiau pusę stiklinės kompoto, vis vien žagsiu! Niekad man šis reiškinys nebuvo taip ilgai užsitęsęs ir toks skausmingas.

Atsikėliau ir išėjau į koridorį. Jo gale prie staliuko budėjo Ania ir Katiuša. “Gal turite kokių vaistų tokiam idiotiškam daiktui kaip žagsėjimas?”

Improvizuotai sudarydama rusišką kalambūrą seselė paklausė: “Tai ar seniai, draugas ligoni, tave “ikota” kutena?”

“Nekutena, o kankina”, — atsakiau žagsėdamas. “Ma-t-ai”, — įtartinau ištempdama šio žodžio galūnę, pasakė Katiuša, — “tai tipinga ilgapiirščių liga”.

“Nesuprantu, ką nori pasakyti, kokių ilgapiirščių liga?” “Neapsimesk, ligoni, nekaltu avinėliu ir prisipažink iš karto, nes ryt skyrėsi vedėja eis pas vyr. gydytoją pranešti apie tavo naktinius darbelius!”

(Bus daugiau)

Po Lietuvos Fondo — Laisvės Varpo sausio 17 d. Bostone, MA, surengto koncerto dėkojama programos atlikėjams. Iš k.: Chicago lietuvių operos dirigentas Alvydas Vasaitis, Vilniaus operos solistai Sigutė Stonytė ir Arvydas Markauskas, Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis. Juozo Rentelio nuotr.

KAI IŠEIVIJA BENDRADARBUJA SU LIETUVA...

Lietuvių Fondo ir Laisvės Varpo radijo bendromis jėgomis sausio 17 d. Lietuvių Piliečių d. jos salėje So. Bostone, MA, surengtas sėkmingas visais atžvilgiais koncertas. Publikos prisirinko beveik pilna erdvi salė, programa buvo įvairi ir įdomi, jos atlikėjai aukšto lygio menininkai. Gal tik prastokas pianinas nesiderino su koncerto lygiu ir nuotaika. bet tai jau ne koncer-

to organizatorių ar programos atlikėjų kaltė.

Koncerto programą atliko Vilniaus operos solistai: sopranas Sigutė Stonytė ir baritonas Arvydas Markauskas, pianinu palėdėti Chicago lietuvių operos dirigento Alvydo Vasaičio. Visi jie parodė savo aukštą meninį lygį, gerą programos paruošimą,

puikų šūrepetavimą. Nuo pirmos dainos jie pavergė publiką, kuri buvo labai įvairi savo muzikiniu pasiruošimu ir skoniu.

Kai po Lietuvos Seimo rinkimų vėl pradėjo šmėkštioti šėšeliai tarp Lietuvos ir išeivijos, šis koncertas padavė nauju vėju. Jis iškėlė tautos kamieno ir išeivijos glaudaus kultūrinio bendradarbiavimo pasigėrėtus rezultatus, lydindamas Sibiro ir Vakarų tremtinius su tais, kuriems teko saugoti savo gimtąją žemę sunkiausiomis okupacijos sąlygomis. Sibiro tremtinių ir į Vakarų išklydusių lietuvių vaikų, kokiais yra sol. Sigutė Stonytė, sol. Arvydas Markauskas ir Chicago lietuvių operos dirigentas Alvydas Vasaitis, įrodė, kad lietuvių atkaklumo, gajumo ir stiebimosi į aukštumas negali pakirsti jokios jėgos, jei juose neišblėsta tautinė savigarda ir solidarumas.

Koncertas pradėtas ir užbaigtas komp. Algimanto Bražinsko pagal Vytauto Bložės eilėraščių sukurta daina “Tėvynė”. Tai sudarė lyg koncerto rėmus. O pačioje koncerto programoje pynėsi mūsų kompozitorių harmonizuotos liaudies dainos, jų originalūs darbai, ištraukos iš lietuviškų ir pasaulinių operų, atliekamos solo ar duetais. Lietuvių kūrybai koncerte atstovavo A. Bražinsko, J. Karnavičiaus, V. Klovos, V. Viržonio, I. Olekos ir B. Dvariono kūriniai. O iš pasaulinių kompozitorių koncerte skambėjo Puccini, Mozarto, Ponchielli, Verdi ir Bizet kūriniai.

Publiką labiausiai žavėjo duetai, kurių į programą įtraukta net šeši. Penki jų — lietuviški, o vienas iš Verdi operos “Traviata”. Tai Violetos ir Žermono duetas.

Koncerto pabaigoje programos atlikėjai apdovanoti gelėmis ir Sibiro tremtinės Elenos Juciūtės pagal kitos Sibiro tremtinės Onos Tamošiūnaitės-Mileikienės pasakojimus parašyta knyga “Ilgosios Naujamiestis”. Jaudinantis momentas buvo, kai buvę Sibiro tremtiniai sol. Sigutė Stonytė ir sol. Alvydas Markauskas spaudė ranką Onai Tamošiūnaitė-Mileikienėi, apdovanano ją savo gautomis gelėmis ir bučiavo.

Šiuo koncertu pradėtas Bostono ir apylinkės lietuvių 1993 m. kultūrinio darbo sezonas, paminėta Laisvo Varpo plačios veiklos 38-rių metų sukaktis ir pabrėžtas tautos kamieno bei išeivijos bendradarbiavimas, kuris turėtų pakeisti abipusį priekaištavimą, pamokslavimą ir šnairavimą. Juk visi esame vienos tautos vaikai!

M. Vilitis

LIETUVOJE MIRĖ
BRONIUS ANTANAITIS

Lietuvos ambasadorius Vokietijai Vaidotas Antanaitis pranešė giminėms Amerikoje, kad sausio 16 d. Vilniuje mirė jo tėvas Bronius Antanaitis.

-o-

Bronius Antanaitis gimė 1900 m. rugsėjo 5 d. Panevėžio apskrityje, Krekenavos valsčiuje, Orelių kaime, ūkininkų šeimoje. Jo tėvas Adomas buvo vedęs Juzę Kaupaitę (vienulės motinos Marijos Kaupaitės seserį) ir susilaukė devynių vaikų. Bronius buvo dvynukas su Antanu. Tėvai turėjo taip vadinamą “dubą”, 25 ha, kaimo laukuose rėžias išmėtytos žemės. Dėl to ir gyveno nepasiturintai. Anksti mirus motinai, tėvas nevedė. Vaikai augo vargingai. Bronius tada buvo dvylikametis berniukas.

ŽVILGTELĖJUS Į VEBELIŪNO
KALTINIMO DOKUMENTĄ

(atkelta iš 6 psl.)

įteikimas bankams ar kitoms skolinimo įstaigoms, siekiant gauti pramatytas paskolas.

Kita svarbi raketavimo rūšis yra bankų apgavimas. Bankai yra apsaugoti dviejų atskirų įstatymų: bendrų kriminalinių įstatymų ir bankus reguliuojančių įstatymų, kurie taip pat turi tokią pat galią, kaip kriminaliniai. Teismuose nusikaltimai yra svarstomi atskirai ir darant sprendimą bauda yra atskirai vertinama.

Kita raketavimo sritis, apsaugota dviejų skirtingų įstatymų, yra apgaulė, įgyto bet kokio turto ar pinigų, vertybės dokumentų pervežimas iš vienos Valstijos į kitą, kontroliuojamas Interstate Commerce įstatymais. Asmenims, nusikaltusiems pagal šiuos įstatymus, baudos taip pat kraunamos viena ant kitos.

Raketavimui priklauso prikalbėjimas ar mėginimas prikalbėti asmenų, kad už tam tikrą pinigų sumą ar kokias kitas vertybes pasirašytų paskolos prašymus, o paskolą gavus ją atiduotų prašiusiajam. Tokie asmenys pa-

prastai vadinami “šiaudiniais skolintojais”. Šiame kaltinime jie sudaro netrumpą sąrašą.

Vebeliūnas yra kaltinamas mėginęs trukdyti tardytojams atlikti jiems pavestą darbą. Taip pat mėginęs papirkti liudininkus, kad meluotų tardytojams.

Tai tik dalis pavadinimų, aprašytų kaltinamojo dokumento įžangos pirmuose septyniuose lapuose.

Reikalas jau teismo žinioje. Byla buvo atidėta ligi vasario 12 d. Kiek kartų ji bus dar atidėta, niekas iš anksto negali nuspėti, nes apkaltintų asmenų advokatai žino daug būdų laikui išlošti.

Žinia apie Vytauto Vebeliūno apkaltinimą yra skaudus smūgis visai lietuvių bendrijai, gyvenančiai už Lietuvos valstybės ribų, ir visai lietuvių tautai. Priešimtą penkiasdešimt metų čia atvykę beraščiai ir kalbos nemokėję lietuviai, savo teisingumu, atvirumu ir nuoširdumu įsigijo ir mums perdavė pavyzdingo imigranto vardą, kuris ligi dabar buvo statomas pavyzdžiu visiems ateiviams.

Jonas P. Lenkaitis

LIETUVIŲ RELIGINĖS ŠALPOS LOTERIJA

Lietuvių Religinė Šalpa skelbia loteriją su dviem dideliais laimėjimais — fantais.

Pirmas laimėjimas: kelionė Popiežiaus lankymosi metu į Lietuvą dviem asmenim, Vilniuje viešbutis. Galima vykti iš Chicago arba iš New Yorko. Kas kelionės atsisako, gauna grynais \$2000. Šios premijos mecenatas yra GT International kelionių biuras iš Hickory Hills, IL.

Antras laimėjimas — \$1000

dol. Pinigus aukoja Marytė Shalins iš Woodhaveno, NY, Iono Antanaičio šeimos atminimui.

Vienas bilietas \$5, kas perka 10 bilietų — \$40.

Laimėjimų traukimas bus balandžio 25 d.

Kaip ir kur bus platinami bilietai, bus paskelbta vėliau.

Šia loterija norima sutelkti daugiau lėšų, kurių labai reikia Lietuvių Religinei Šalpai.

Brangiam Vyrui, Tėvui ir Seneliui
A.†A.

VAINUČIUI ZIKARUI

mirus, liūdinčią žmoną Aldoną, dukrą Eglutę ir sūnų Šarūną su šeimomis, seserį Alytę su vyru Lietuvoje ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaucia ir kartu liūdi

Petras ir Genė Šlapeliai

1993 m. sausio 31 d. Barrington, IL, mirė
mūsų mylimas vyras, tėvas ir senelis

A.†A.
STASYS ŽADEIKIS.

Buvo gimęs Varniuose, Žemaitijoje.

Liūdinčios: žmona,
Indrė ir Neringa

DARBININKAS

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuošlynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, yra išvykęs į Vengriją. Budapešte dalyvaus tarptautiniame migrantų sielovados kongrese. Ta pačia proga aplankys ir Vengrijoje gyvenančius lietuvius. Iš Vengrijos vyks į Kanadą, kur Toronte vasario 14 d. dalyvaus iškilmingame Lietuvos nepriklausomybės minėjime.

Vyr. skaučių židinio "Vilija" artimiausia sueiga įvyks vasario 10 d., trečiadienį, 7:30 val. vak. sesės Irenos Vilgališienės namuose, 36 Hicks Lane, Great Neck, NY, 11024. Telef. 516 482-6684.

Dail. Juozas Bagdonas, gyvenąs Woodhavene, NY, pakeltas į Lietuvių Dailininkų Sąjungos garbės narius. Sąjunga veikia Lietuvoje. Taip pat į garbės narius pakelti Lietuvoje gyveną dailininkai: Mečislovas Bulka — grafikas, Vladas Drėma — grafikas ir meno istorikas, Liudas Strolis — keramikas, Volde-maras Manomaitis — keramikas. Šią žinią paskelbė laikraštis "Literatūra ir menas".

Elena ir Juozas Andriūšiai vasario 2 d. išvyko į Floridą, kur pirmiausia aplankys St. Petersburg Beach, paskui Juno Beach, Palm Beach. Į New Yorką grįžta kovo mėn. pradžioje.

Dr. Juozas Kazickas vasario 23 d. grįžo iš Vilniaus, kur išbuvo savaitę. Jo pastangomis Vilniuje pastatyta komunikacijos lėkštė, kuri seka satelitus ir perduoda telefoninius pasikalbėjimus. Lėkštė tuo pačiu metu priima 1200 telefoninių pasikalbėjimų. Sausio 14 d. Lietuvą nusiautė didelė audra, palietusi ir Vilnių. Baimintis, kad audra galėjo sugadinti lėkštę. Bet ji atlaikė audringus vėjus ir nesutrukdama sekė satelitus. Lėkštė pagreitino ir pagerino telefoninį ryšį su Lietuva. Būdamas Vilniuje, dr. J. Kazickas turėjo progos susitikti su abiem prezidentiniais kandidatais.

Transpack, pakeitų siuntimo įstaiga Chicagoje, dabar turi savo atstovybę New Yorke — kelionių agentūra Vytis. Šioje apylinkėje pakeitų siuntimo į Lietuvą reikalais galima kreiptis į agentūrą Vytis Brooklyne. Tel. 718 769-3300.

Jauna moteris iš Lietuvos, legali imigrantė, ieško darbo. Gali slaugyti ligonį, globoti ir prižiūrėti vaikus - prityrusi vaikų globoje. Nenori gyventi šeimoje. Gali dirbti padiniui, nepilną savaitę. Skambinti po 6 val. vak. tel. (718) 232-6515. (sk.)

Ieškoma moteris namų ruošos darbam, tris dienas per savaitę. Skambinti 718 847-4496.

Kun. Stasys Raila šiais metais mini savo kunigystės 60 metų sukaktį. Sukakties iškilmingos pamaldos ir minėjimas bus balandžio 25 d., sekmadienį po Atvelykio, Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir salėje. Rengia tos parapijos komitetas, pirmininkaujant klebonui kun. Vytautui Palubinskiui.

Stasys Žadeikis mirė vasario 31 d. Barrington, IL, anksčiau gyvenęs New Yorke. Buvo gimęs 1920 m. gegužės 20 d. Parašė keičių kaime, prie Varnių. Baigė Skuodo gimnaziją. Teisės studijas baigė Pabaltijo universitete 1949 m. Atvykęs į JAV, tarnavo Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone 1949-1960 m., vėliau persikėlė į New Yorką ir dirbo banke iki 1974 m., kada išėjo į pensiją ir išsikėlė į Chicago. Liko žmona dr. Stasė Kerpytė ir dvi dukros: Indrė ir Nerina. Jo palaikai bus nuvežti į Lietuvą ir palaidoti Varnių kapinėse, kur yra palaidoti ir velionio seneliai.

Henrikas Kačinskis, dramų aktorius, vasario 23 d. būtų sulaukęs 90 metų. Jis gimė 1903 m. sausio 23 d. Viduklėje, vargonininko šeimoje. Klaipėdos, Kauno ir Vilniaus teatrų vienas iš žymiausių aktorių, sukūręs neužmirštamų vaidmenų. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. atvyko į Ameriką, ilgai gyveno New Yorke. Iš čia į Sunny Hills, FL, išsikėlė 1979 m. liepos mėn. gale. Mirė 1987 m. rugsėjo 28 d. Ten ir palaidotas.

Iš Metropolitan operos rūmų vasario 6 d., šį šeštadienį, 1 val. popiet New Yorke laiku per radiją bus transliuojama Giuseppe Verdi opera "Il Trovatore". Pagrindiniai solistai: L. prile Millo, Lando Bartolini, Dolara Zajick. Diriguoja Nello Santi. Ateinantį šeštadienį, vasario 13 d., bus transliuojama J. Offenbach opera "Les Contes D'Hoffmann".

VELYKŲ STALUI LIETUVOJE SIŪLOME 3 žąsis (20 svarų), palendvica 2 kg, rūkytos dešros 3 kg, alyva iš Amerikos 64 oz., 8 o'clock coffee 39 oz., aspirinas 250 ct., butelis šampano ir butelis prancūziško vyno — su pristatymu į namus \$100. "ZABAS", 9525 SO. 79th AVE., HICKORY HILLS, IL 60457. TEL. 708 430-8090.

Per **TRANSPAK** firmą konteineriai į Lietuvą siunčiami dažniausiai. Pinigai pervedami doleriais jūsų giminei. MAISTO siuntiniai sudaromi iš sūrio, aliejaus, dešrų ir kitų gerų produktų, 55 sv. — \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772.

Administratorius kreipiasi: Didelė dalis *Darbininko* skaitytojų jau atsilpygino už 1993 metų prenumeratą, už ką nuoširdžiai dėkojame. Bet yra maža dalis skaitytojų, kurie, atsiųsdami prenumeratos mokėstį 30 dol. už 1993 metus ir užpildydami geltoną atkarpelę, gautą drauge su kalendoriumi, tai padarė, nepažiūrėdami į EXP datą, atspausdavo savo pavardės lipinukę. Jie buvo skolingi prenumeratą (20 dol.) ir už 1992 metus, o atsiuntę prenumeratos mokėstį — 30 dol. — tik už 1993 metus. Todėl jų mokėstis buvo paskirstytas sekančiais: 20 dol. — už 1992 metų prenumeratą ir 10 dol. — už pirmus 4 mėnesius 1993-ųjų metų. Jų EXP data pakeista sekančiais: EXP 4/31/93. Prieš išsiunčiant prenumeratos čekį, prašome pasitikrinti, kokia yra EXP data Jūsų lipinuke, tada bus aišku, kiek esate skolingi. Skola už 1991 arba 1992 metus — po 20 dol., už 1993 metus — 30 dol.

"Tryptinis", New Yorke lietuvių tautinių šokių vienetas, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės, dalyvaus 1993 m. Vasario 16 minėjime. Repeticijos vyksta kiekvieną penktadienį Kultūros Židinio žemutinėje salėje.

Prel. dr. Simonas Morkūnas, Sioux City, IO, parėmė "Darbininką", apmokėdamas prenumeratą su \$150 čekiu. Nuolatiniam lietuviškos spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Pianistė Dalia Sakaitė akompanuos solistei Marijai Bizinkauskaitei ir atliks porą kūrinių koncerte, minint Vasario 16 75 metų sukaktį 1993 m. vasario 21 d. Kultūros Židinyje.

Duok Darbininką paskaityti tiems, kurie jo neprenumeruoja, paskui paragink užsakyti.

Trys New Yorke parapijos organizuoja piligriminę kelionę į Lietuvą Šv. Tėvo vizito metu rugsėjo 4-7 dienomis: Apreiškimo par., Brooklyne, Atsimainymo par., Maspeth, ir Sopulingosios Dievo Motinos par., Kearny, NJ. Norį šioje kelionėje dalyvauti turi jau dabar užsiregistruoti savo parapijose arba kelionių agentūroje Vytis, Brooklyne. Tel. 718 769-3300.

"Lietuvos aidas", pagrindinis 16 psl. Lietuvos dienraštis, duoda objektyvų atskleidžiančios Lietuvos vaizdą. Tokios žinios išėjimui yra naudingos. Nuo šių metų pradžios laikraštis siunčiams du kartus savaitėje oro paštu. Prenumerata metams \$85. Čekius rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. (sk.)

Antano Masionio knyga, "Atėtininkų dvasia nepalūžo", gausi "Darbininko" administracijoje. Knyga gausiai iliustruota, 214 psl. Aprašoma pati ateitininkų veikla, atsakoma kritikai, kurie kritikavo A. Masionio spaudoje paskelbtus straipsnius. Knygos kaina 10 dol. Persiuntimo išlaidoms padengti pridėti 2 dol.

Vedusių pora ieško buto Nassau County netoli Queens. Skambinti vakarais (718) 849-0234. (sk.)

Reikalinga lietuvių moteris namų ruošos darbam. Skambinti tel. (203) 938 - 9522. (sk.)

Moterys, kurios pageidauja, kad jų pavasario ar vasaros drabužiai būtų pertaisyti ir sutvarkyti (for alterations), kreipkitės telef. 718 296-7338. (sk.)

TRANSPAK firma praneša, kad CONNECTICUT valstijos tautiečiai gali siųsti per p. a. Užsijaukiancos įstaigą COSMOS INTERNATIONAL, W. Hartford, CT. Telef. 203 232-6600.

Elizabeth Lauren-Laurinaitis, sulaukusi 97 metus, mirė sausio 28 d. Buvo pašarvota Shalins laidojimo koplyčioje, kur ją atsilankymu pagerbė vysk. Paulius Baltakis, OFM. Atsisveikinimas buvo sausio 29 d. Po mišių Šv. Tomo parapijos bažnyčioje sausio 30 d. palaidota Cypress Hills kapinėse šalia savo vyro Prano. Liko vienintelė dukra Lillian Lapen-Lapėnas. Velionė buvo gimusi 1895 m. Lietuvoje. Iki 1917 m. gyveno Vilniuje, tais metais atvyko į Ameriką ir ištekėjo. 40 metų gyveno Woodhavene. Čia 1978 m. palaidojo savo vyrą ir, sulaukusi 90 metų, persikėlė į Ozone Park pas dukrą, kuri ją rūpestingai globojo.

Elena S. Sinsinas, Richmond Hill, NY, užmokėjo už prenumeratą, atsiųsdama \$70 čekį. Parėmė "Darbininką" ir dar užsimokėjo už "Varpelį". Dosniai lietuviškos spaudos rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.

Savo auka paremk lietuvišką spaudą

AMBASADORIAUS STASIO LOZORAČIO RĖMĖJŲ SKAIČIUS VIS DIDĖJA

Susidomėjimas ambasadoriaus Stasio Lozoračio kandidataūra į Lietuvos prezidento postą yra nuostabiai didelis. New Yorke jį remiančių sąrašas jau išaugo iki 286 pavardžių.

Pereitą savaitę papildomai į Lozoračio rėmėjų komitetą įsi-

Kun. Vytautas Palubinskas, Apreiškimo parapijos klebonas, parėmė "Darbininką" \$50 čekiu. Mielam lietuviškos spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

New Yorke radijo stotys ir televizija sausio 30 d. prisiminė, kaip prieš 60 metų Vokietijoje į valdžią atėjo Adolfas Hitleris. Atėjo rinkiminiu keliu. Jam valdžią perdavė kancleris Hindenburgas, buvęs žymus karo vadas ir maršalas. Įsitvirtinęs valdžioje, Hitleris po 6 metų (1939 m.) pradėjo Antrąjį pasaulinį karą. Tikėjosi iki Uralų sukurti tūkstantį metų. Po šešerių karo metų iš Vokietijos buvo tik griuvėsiai, pats Hitleris nusižudė, valdęs nepilnus 12 metų.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami metinę prenumeratą, prisidėjo aukomis laikraščiu stiprinti, už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 35 dol.: J. Skladaitis, Philadelphia, PA.

Po 30 dol.: R. Česonis, Fishers, IN; V. Sadukis, So. Boston, MA; Dr. Jura Shukis, Fresh Meadows, NY; Marie Gluda, Rockville Centre, NY.

Po 25 dol.: Ona Gurinskaitė, Rego Park, NY; Lucy Kurkulis, Rochester, NY.

Po 20 dol.: Sisters Of The Imm. Conc., Montreal, Canada; A. Macelis, Scottsdale, AZ; J. J. Raugalis, Waterbury, CT; V. M. Oniunas, Juno Beach, FL; S. Leveckis, Ormond Beach, FL; Rita Durickaitė Moore, St. Petersburg, FL; R. Shatas, Sunny Hills, FL; P. Grudis, Chicago, IL; V. A. Juodka, Chicago, IL; K. Bruzas, Homewood, IL; Kun. Petras Šakalys, Brockton, MA; V. Kamantauskas, Norwood, MA; R. Dzek, Shoreview, MN; R. A. Slepets, Brick, NJ; J. Kiaušas, Harrison, NJ; Danutė Nourse, Jersey City, NJ; Nijolė Audėnas, Union, NJ; Vitalia Matyckas, Warren, NJ; Prof. J. J. Stukas, Ph. D., Wathchung, NJ; Kun. V. Palubinskas, Brooklyn, NY; Anna Skurdenis, Fort Salonga, NY; P. Baltrušionis, Jamaica, NY; Petre Dubauskas, Woodhaven, NY; M. Menciunas, Wood-

NORINTIEMS DALYVAUTI VASARIO 16 PRIĖMIME JUNGGINĖSE TAUTOSE

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 75 metų sukakties proga Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis rengia priėmimą kitų valstybių diplomatams vasario 16 d. nuo 6 iki 8 val. vak.

Ambasadorius pageidautų, kad ir lietuvių visuomenės atstovai galėtų šiame priėmime dalyvauti. Lietuviams sukviesti yra sudarytas komitetas, į kurį įeina: LB NY apygardos pirm. Kęstutis K. Miklas, Tautos Fondo valdybos pirm. Aleksandras Vakselis, "Darbininko" redaktorius kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, Lietuvių Fondo įgaliotinė New Yorke Lilė Milukienė, Laisvės Žiburio radijo direktorius Romas Kezys ir Lietuvos Atsiminimų radijo direktorius prof. dr. Jokūbas Stukas.

Komitetas, peržvelgęs šio priėmimo biudžetą, priėjo išvados, kad didesnis lietuvių dalyvavimas šiame priėmime yra ga-

limas, jei dalyviai savo pinigine auka prisidėtų prie jo išlaidų padengimo.

Lietuviai ar jų draugai kita-taučiai galės dalyvauti šiame priėmime, jei iš anksto užsiregistruos ir paaukos bent po \$50 už asmenį.

Vietų skaičius yra gan ribotas. Užsiregistruoti galima iki vasario 8 d. pas Malviną Klivečkieng, 76-13 85th Road, Woodhaven, NY 11421, tel. 718-296-0406, arba pas Virgiliją Remėzieng, 79 Blackburn Lane, Manhasset, NY 111030, tel. 516-627-2137, kartu prisiunčiant ir čekį, išrašytą Lithuanian Mission vardu. Gavus čekį, oficialus ambasadoriaus kvietimas tuojau bus išsiųstas.

Į Jungtinių Tautų rūmus ir ten ruošiamą priėmimą svečiai bus įleidžiami tik su ambasadoriaus kvietimu.

TALKOS KOMITETAS

Elena Skrevienė, dr. Saulius Skeivys, Donatas Stačiokas, Albinas Stukas, Vitalija Šližienė, Felestina Šultė, dr. Jonas Ulėnas, Nijolė Ulenienė, dr. Julita Trojanas, Donatas Ūzas, Vytautas Vaičiulis, Kazys Vainius, Vilija Skeivyte-Veru, dr. Jadvyga Vytuvienė, Antanas Vytuvis, Kazys Zauka, Anelė Zaukienė, Aldona Zikarienė, Gediminas Žilinskas.

Rėmėjų sąrašas dar neuždarytas. Norintieji į jį patekti skambinkite Kęstučiui Miklui (516) 935-0896, dr. Marijai Žukauskienei (718) 296-5907 arba Vytautui Maželiui (718) 497-4677. Amb. Lozoračio rinkiminei kampanijai vesti Lietuvoje yra skubiai reikalinga finansinė parama.

Prezidento rinkimai įvyks vasario 14 d. Tad laiko liko nedaug. Siųskit savo auką: LOZORAITIS FOR LITHUANIAN PRESIDENT COMMITTEE, Standard Federal Bank, Account No. 1101363869, 4192 Archer Avenue, Chicago, IL 60632. (kkm)

CT; Wanda Draugelis, South Wind-

cor, CT; J. Juodis, Beverly Hills, FL; B. Sudaitis, Clearwater, FL; J. Masilionis, Chicago, IL; S. Razgaitis, Chicago, IL; Marija Kuprys, Cicero, IL; A. Karnius, Michigan City, IN; A. Trainovich, Arlington, MI; J. Kapocius, Cotuit, MA; Sofija Galdikas, Dorchester, MA; L. Dovydenas, Lenox, MA; P. G. Ambraziejus, N. Falmouth, MA; J. Girnius, So. Boston, MA; V. Sabaliauskas, Colonia, NJ; S. Vaičiūnas, Roselle, NJ; Marta Iskelianus, Paterson, NJ; V. Malakas, Wallington, NJ; Sister Mary Elena Majikas, Amityville, NY; S. Ralys, Amsterdam, NY; Louise Senken, Brooklyn, NY; V. Gadliauskas, Ridgewood, NY; M. Kleiza, Woodhaven, NY; P. Svitra, Woodhaven, NY; Laima Tvarkunas, Bensalem, PA; Ona J. Kreiviene, Media, PA; F. Matusевичius, York, PA.

Po 10 dol.: V. Prizgintas, Los Angeles, CA; J. S. Naujokaitis, San Diego, CA; Austras Puzinas, San Mateo, CA; J. P. Bulota, Littleton, CO; Magdė Seferienė, Rockville, CT; Kazimiera Čampienė, Waterbury, CT; P. Leika, Port Orange, FL; A. Aleksiejunas, St. Petersburg Beach, FL; V. Mamaitis, Sunny Hills, FL; D. Prancevičius, Sunny Hills, FL; V. Kleiza, Chicago, IL; V. Raciunas, Chicago, IL; B. Paliulis, Cicero, IL; A. Soras, Baltimore, MD; B. Banaitis, Abington, MA; J. Sakaitis, Auburn, MA; A. Paliulis, Saugus, MA; Janė Bajerčienė, So. Boston, MA; B. Kruopis, So. Boston, MA; J. Molis, Worcester, MA; Marya Zilinskas, Detroit, MI; A. Janušis, Livonia, MI; Dr. A. Revukas, Cranford, NJ; Marija Melinis, Kearny, NJ; Albina Znotas, Kearny, NJ; P. Jurkūnas, Old Bridge, NJ; K. Kiaune, Jamaica Estates, NY; V. Dragunevicius, Mamaroneck, NY; E. Elsie Barciauskas, Woodhaven, NY; Filomena Ignaitis, Woodhaven, NY; A. Kajris, Woodhaven, NY.

Po 5 dol.: J. P. Mikelaitis, Tucson, AZ; J. Valukonis, Glendale, CA; A. Stasiukevicius, Newington,

CT; Wanda Draugelis, South Wind-

cor, CT; J. Juodis, Beverly Hills, FL; B. Sudaitis, Clearwater, FL; J. Masilionis, Chicago, IL; S. Razgaitis, Chicago, IL; Marija Kuprys, Cicero, IL; A. Karnius, Michigan City, IN; A. Trainovich, Arlington, MI; J. Kapocius, Cotuit, MA; Sofija Galdikas, Dorchester, MA; L. Dovydenas, Lenox, MA; P. G. Ambraziejus, N. Falmouth, MA; J. Girnius, So. Boston, MA; V. Sabaliauskas, Colonia, NJ; S. Vaičiūnas, Roselle, NJ; Marta Iskelianus, Paterson, NJ; V. Malakas, Wallington, NJ; Sister Mary Elena Majikas, Amityville, NY; S. Ralys, Amsterdam, NY; Louise Senken, Brooklyn, NY; V. Gadliauskas, Ridgewood, NY; M. Kleiza, Woodhaven, NY; P. Svitra, Woodhaven, NY; Laima Tvarkunas, Bensalem, PA; Ona J. Kreiviene, Media, PA; F. Matusевичius, York, PA.

Po 3 dol.: Rita. A. Bagdonas, Ormond Beach, FL; Stella Slapelis, Centerville, MA; M. Bukauskas, Hyde Park, MA; V. Kaupas, Concord, NH.

Kiekviena auka yra didelė pagalba *Darbininkui*. Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaukyti.

Už kiekvieną auką nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko Administracija

Manhattano Lietuvių Bendruomenės apylinkė kviečia visus vasario 13 d., šeštadienį, 6 v. v. į LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 75-RIŲ METŲ MINĖJIMĄ,

kuris bus Aušros Vartų parapijos salėje (Our Lady of Vilnius) 32 Dominick St., New York, NY 10003

Programoje: pianistė ALDONA KEPALAITĖ, gen. konsulas LINAS KUČINSKAS, ir ką tik iš Lietuvos grįžęs Misijos prie Jungtinių Tautų darbuotojas DARIUS SUŽIEDĖLIS.

— įeinant aukojama —